

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

bakalářské kombinované studium
2012 - 2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Milan Jankov

Vzdělávání příslušníků dopravní policie v psychologických kompetencích

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce: Doc. JUDr. Mgr. Joža Spurný, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined (Part time) Studies
2012 - 2015

BACHELOR THESIS

Milan Jankov

Education for traffic policemen in psychological competences

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Doc. JUDr. Mgr. Joža Spurný, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 10. 02. 2015

Milan Jankov

.....

Poděkování

Chtěl bych poděkovat Doc. JUDr. Mgr. Jožovi Spurnému, Ph.D. za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce a také všem respondentům zúčastněným na dotazníkovém šetření.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá vzděláváním příslušníků dopravní policie se zaměřením na jejich vzdělávání v psychologických kompetencích potřebných k výkonu služby. Věnuje se charakteristice bezpečnostního sboru Policie České republiky, základním popisem jeho povinností a oprávnění s vymezením činností služby dopravní policie, aplikaci psychologie v činnostech policie, vzdělávacím institucím, vybraným vzdělávacím programům a odborné přípravě se zhodnocením a komparací úrovně vzdělávání s potřebami policistů v přímém výkonu služby.

Klíčové pojmy

dopravní policie

kompetence

odborná příprava

Policie České republiky

policista

prohlubování kvalifikace

psychologické kompetence

psychologie

system vzdělávání

vzdělávací instituce

vzdělávání

Annotation

This thesis deals with training for traffic policemen and focuses on their training in psychological competences needed to perform the services. It deals with the characteristics of the security forces of the Czech Republic Police, the basic description of its duties and powers defining the activities of the Traffic Police, the application of psychology in Police activities, educational institutions, selected educational programs and training with evaluation and comparison of the level of education with the needs of police officers performing the direct services.

Keywords

competence

education

education system

educational institutions

Police of the Czech republic

policeman

psychological competence

psychology

qualification improvement

traffic Police

training

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	
1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.1 Charakteristika Policie České republiky	11
1.2 Základní povinnosti policisty	12
1.3 Oprávnění policisty	13
1.4 Služba dopravní policie.....	13
2 PSYCHOLOGIE V POLICII ČR.....	15
2.1 Historie psychologie v Policii ČR.....	15
2.2 Uplatnění psychologie v policejních činnostech.....	16
2.2.1 Psychologie v oblasti personální.....	16
2.2.2 Psychologie v oblasti vzdělávání a výcviku policistů	16
2.2.3 Psychologie v práci policisty	17
2.2.4 Psychologie a péče o policisty	19
3 VZDĚLÁVÁNÍ V POLICII ČR.....	21
3.1 Význam vzdělávání	21
3.2 Filozofie vzdělávání policistů	21
3.3 Systém vzdělávání policistů	23
3.3.1 Základní odborná příprava.....	25
3.3.1.1 Skladba a členění základní odborné přípravy.....	30
3.3.1.2 Obsah a cíle vzdělávání v základní odborné přípravě	30
3.3.1.3 Organizace a zásady vzdělávání v základní odborné přípravě.....	33
3.3.2 Kurzy k získání další odborné kvalifikace.....	33
3.3.2.1 Metoda řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí.....	34
3.3.2.2 Rozvoj sociálně psychologických kompetencí pomocí transakční analýzy	34
3.3.2.3 Krizová intervence.....	35
4 VZDĚLÁVACÍ INSTITUCE PRO POLICISTY.....	36
4.1 Školy Ministerstva vnitra	36
4.1.1 Vyšší policejní škola MV v Praze.....	36
4.1.2 Vyšší policejní škola a střední policejní škola MV v Holešově	37
4.1.3 Vyšší policejní škola MV pro kriminální policii	38
4.1.4 Policejní akademie České republiky	39
4.2 Vzdělávací subjekty Policie ČR.....	41

4.2.1	Školní policejní střediska.....	41
4.2.2	Instruktoři služební přípravy.....	41
4.2.3	Subjekty určené Policejním prezidiem	41
EMPIRICKÁ ČÁST		
5	TERÉNNÍ VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	42
5.1	Cíl výzkumného šetření.....	42
5.2	Metodika zpracování výzkumného šetření.....	43
5.3	Soubor respondentů výzkumného šetření	44
5.4	Analýza výsledků šetření	45
5.5	Shrnutí výsledků a ověření hypotéz	52
ZÁVĚR.....		54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		55
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK.....		58
SEZNAM PŘÍLOH.....		60
PŘÍLOHA A.....		I

ÚVOD

Moderní společnost, v níž žijeme, prochází neustálými změnami a vývojem, který klade stále větší nároky na okolní svět. Na společenské změny musejí adekvátně reagovat také organizace, které si chtějí zajistit úspěšné budoucí fungování. Jedním z hlavních aspektů ovlivňujících úspěšnost a kvalitu organizace je její schopnost účinně a efektivně připravovat své zaměstnance k výkonu jejich profese. Toho lze dosáhnout jedině soustavným vzděláváním a formováním zaměstnanců v rámci procesu celoživotního vzdělávání. Zaměstnanci vybaveni potřebnými kompetencemi jsou hlavním bohatstvím organizace a zajišťují nejen vhodnou prezentaci organizace na veřejnosti, ale také její bezproblémový vnitřní chod, což se odráží v příznivém klimatu uvnitř organizace a spokojenosti zaměstnanců. Soustavné vzdělávání zaměstnanců je zárukou toho, že se organizaci podaří dosáhnout zamýšlených cílů, úspěchů a bude schopna reflektovat společenský pokrok. V dnešní době častějších organizačních změn jsou zaměstnanci nuceni splňovat stále přísnější kritéria, která jsou organizací s ohledem na společenské požadavky nastavována. Jsou vyžadováni zaměstnanci nejen náležitě odborně připravení, ale také vybaveni žádoucími osobnostními rysy. Jednou z takových organizací, která klade vysoké nároky na své zaměstnance, je Policie České republiky.

Při výběru zaměstnanců do řad Policie ČR hraje jednu z hlavních rolí psychologie. Její poznatky jsou však využívány v celém spektru policejních činností a o její důležitosti dnes již nikdo nepochybuje. Policisté vybaveni kvalitními psychologickými kompetencemi jsou schopni vykonávat svou službu lépe a utvářet kladný obraz bezpečnostního sboru v očích veřejnosti. Vzhledem k náročnosti práce policistů, kteří si musejí v rámci výkonu svých pravomocí a plnění povinností osvojit potřebné psychologické poznatky, zaujala psychologie jeden z hlavních pilířů v soudobém vzdělávacím systému policejního školství. Tím je zajištěno, že Policie ČR bude nadále organizací plnící své závazky vůči společnosti s nejvyšší možnou mírou profesionality.

Téma bakalářské práce bylo zvoleno s ohledem na důležitost vzdělávání policistů v oblasti psychologie, neboť se s aplikací psychologických poznatků lze setkat téměř ve všech policejních činnostech.

Cílem této práce je zhodnotit úroveň a dostupnost vzdělávání dopravních policistů v psychologických kompetencích a zjištěné teoretické poznatky z této oblasti komparovat s potřebami policistů v přímém výkonu služby.

V úvodu práce je pozornost věnována charakteristice bezpečnostního sboru Policie ČR s vymezením jeho základních povinností a oprávnění a bližší specifikací úkolů dopravních policistů. Druhá kapitola pojednává o psychologii v řadách Policie ČR, o její historii a aplikaci v policejních činnostech. Třetí kapitola se zabývá vzdělávací soustavou v Policii ČR, významem, filozofií a systémem vzdělávání policistů a vybranými vzdělávacími programy, které slouží k výcviku policistů v psychologických kompetencích. Navazuje čtvrtá kapitola popisující vzdělávací subjekty, které vzdělávání policistů zajišťují. Závěrečná kapitola je věnována výzkumnému šetření, které si klade za cíl zhodnotit úroveň vzdělanosti v oblasti psychologie v řadách dopravních policistů v přímém výkonu služby a jejich spokojeností s nabízeným vzděláním. Výzkum je realizován pomocí dotazníkového šetření a výsledná data jsou vyhodnocena a prezentována v páté kapitole této práce.

Závěry této práce by mohly přispět k odhalení potřeb policistů v oblasti psychologického vzdělávání a dopomoci ke zkvalitnění této oblasti ze strany zaměstnavatele.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Policie České republiky

Vzhledem k tomu, že se v této práci zabývám vzděláváním příslušníků Policie České republiky, věnuji tuto kapitulu charakteristice tohoto bezpečnostního sboru, popisem povinností policisty a jeho oprávněním a podrobněji se zaměřím na popis činnosti dopravního policisty.

1.1 Charakteristika Policie České republiky

Policie České republiky je bezpečnostním ozbrojeným sborem zřízeným zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991, jehož primárním posláním je služba veřejnosti. Jejím úkolem je ochrana bezpečnosti osob a majetku, ochrana veřejného pořádku, prevence trestné činnosti a rovněž plnění úkolů vyplývajících z trestního řádu, úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.¹

Činnost Policie České republiky řídí policejní prezidium v čele s policejním prezidentem, který za činnost policie odpovídá ministru vnitra. Policejní prezidium zejména určuje cíle rozvoje policie, řeší koncepci její organizace a její řízení a stanovuje úkoly jednotlivých služeb. V rámci Policie České republiky působí služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba cizinecké policie, letecká služba, pyrotechnická služba, ochranná služba, služba kriminální policie a vyšetřování a další specializované služby.

„Dnem 1. ledna 2009 nabyl účinnosti nový zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který završil reformu policie a přinesl některé zásadní změny

¹ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. ISBN 978-802-5460-986. Str. 3

v postavení jejich součástí. Správy krajů byly nahrazeny krajskými ředitelstvími, jejichž územní obvody byly vymezeny obvody jednoho, dvou či tří samosprávných krajů při zachování počtu osmi útvarů. Okresní ředitelství byla zrušena a začleněna do krajských ředitelství. Obvodní a městská ředitelství zůstala v redukované podobě zachována.“²

Příslušníky Policie České republiky mohou být pouze státní občané České republiky, kteří o přijetí písemně požádají, jsou starší 18 let, jsou bezúhonní, splňují požadovaný stupeň vzdělání, jsou zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilí k výkonu služby. Policisté nesmějí být členy politických stran či politických hnutí a nesmějí vykonávat živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost.³

Žadatelé o zařazení do služebního poměru příslušníka Policie České republiky podstupují přijímací řízení, jehož součástí je zdravotní prohlídka, test fyzické zdatnosti a psychologické vyšetření. Právě úspěšné absolvování psychologického vyšetření je předpokladem pro bezproblémový a kvalitní výkon policejní práce s možností dalšího vzdělávání příslušníka v psychologických kompetencích.

1.2 Základní povinnosti policisty

Policista je při plnění úkolů policie povinen dodržovat pravidla zdvořilosti, dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.⁴ Chrání bezpečnost a pořádek ve společnosti, prosazuje zákonnost, chrání práva a svobody osob, preventivně působí proti trestné a jiné protiprávní činnosti a usiluje o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.⁵

V případě, že je ohrožen či narušen vnitřní pořádek a bezpečnost, je policista v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout vhodná opatření, aby toto ohrožení odstranil. Totožně je policista povinen postupovat i v době mimo službu v případě, je-li je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob, je-li ohrožen majetek nebo pokud došlo k útoku na tyto hodnoty.⁶

² VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 2014, 189 s. ISBN 978-802-4624-778. Str. 48

³ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Etický kodex* [online]. 2005 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

⁶ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. ISBN 978-802-5460-986. Str. 12

1.3 Oprávnění policisty

Policista při výkonu své služby využívá nejrůznějších oprávnění, která musí znát nejen teoreticky, ale musí být schopen tato oprávnění aplikovat v praxi. Mezi nejvýznamnější oprávnění policisty patří např. omezení osobní svobody, odebrání věcí či zbraní, zastavování dopravních prostředků za účelem jejich prohlídek, použití technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla, vstup do obydlí nebo na soukromý pozemek bez souhlasu uživatele, v rámci prevence domácího násilí je policista také oprávněn vykázat osobu z obydlí a jeho bezprostředního okolí a v neposlední řadě je policista oprávněn užívat donucovací prostředky a zbraň⁷. Podmínky, za jakých lze jednotlivá oprávnění policistou využívat, jsou striktně definovány právními normami. Aby byl policista schopen svých oprávnění v rámci zákona využívat, musí podstoupit intenzivní výcvikový program, při němž si ve vzdělávacích institucích k tomu určených osvojí dovednosti, vědomosti a postoje, které jsou pro výkon služby a zákonné užívání svých oprávnění nezbytné.

1.4 Služba dopravní policie

V rámci Policie České republiky působí služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba cizinecké policie, letecká služba, pyrotechnická služba, ochranná služba, služba kriminální policie a vyšetřování a další specializované služby. Vzhledem k tématu mé práce se detailněji zaměřím na popis služby dopravní policie.

Služba dopravní policie je řízena Ředitelstvím služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky, které metodicky řídí nižší stupně dopravních inspektorátů na krajské úrovni.⁸

Mezi hlavní úkoly dopravní policie patří zejména dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu, šetření dopravních nehod, kontrole dodržování podmínek

⁷ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

⁸ POLICIE ČR. Dopravní policie [online]. 2015 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-dopravni-policie.aspx>

provozování silniční dopravy, šetření vybrané trestné činnosti spáchané na úseku dopravy a specializované úkoly, které plní pracoviště komunikačního inženýrství.⁹

Policisté dopravního inspektorátu vykonávají při výkonu své služby široké spektrum činností. Mezi ty nejzákladnější patří kontroly dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích ze strany účastníků silničního provozu včetně dohledu a kontrol technického stavu dopravních prostředků. Mezi nejčastěji prováděné kontroly příslušníků dopravní policie patří kontroly na dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a drog řidiči dopravních prostředků, kontroly dodržování stanovené rychlosti jízdy atd. V rámci blokového řízení policisté udělují sankce za legislativně vymezená přestupková jednání či taková jednání oznamují k projednání příslušným správním orgánům. Vedle dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu provádějí dopravní policisté šetření dopravních nehod, přičemž jsou povinni místo dopravní nehody zabezpečit, zdokumentovat, odhalit příčinu jednání, které zapříčinilo takovou nehodu a v některých případech ihned stanovit právní kvalifikaci protiprávního jednání vedoucího k zavinění dopravní nehody s následným udělením patřičné sankce osobě, která se protiprávního jednání dopustila. S výše uvedenou činností je neodmyslitelně spojena také práce a komunikace s pachateli protizákonných jednání, poškozenými, oběťmi trestných činů či s pozůstalými po osobách usmrcených při dopravních nehodách. Některá taková jednání jsou pro policisty velmi psychicky náročná a vyžadují zvláštní formu přípravy, např. absolvování specializovaných kurzů. Vedle činnosti v terénu musejí policisté vést na svých organizačních článcích spisovou dokumentaci přestupků či trestných činů, v rámci čehož provádějí výslechy osob a další šetření směřující k objasňování protiprávních jednání, musejí ovládat a pečovat o techniku, která jim byla k výkonu jejich služby svěřena, osvojit si informační technologie potřebné k výkonu služby a neustále se v rámci výkonu zaměstnání vzdělávat, neboť pravidelně dochází k legislativním změnám a úpravám, obměně techniky a jsou vydávána nová nařízení (např. závazné pokyny, rozkazy), která policistům stanovují metodiku výkonu jejich práce.

⁹ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. ISBN 978-802-5460-986. Str. 30

2 Psychologie v Policii ČR

2.1 Historie psychologie v Policii ČR¹⁰

Psychologie využívaná v oblasti práva, tzv. forenzní psychologie, se začala systematicky využívat v České republice teprve v druhé polovině minulého století. Psychologických služeb bylo stále více využíváno v rámci přípravného, rozhodovacího a vykonávacího řízení a postupně se koncipovaly odbory kriminalistické, soudní, vězeňské a kriminologické psychologie. Samostatně se začala rozvíjet forenzně-personalistická psychologie, která je zaměřená na výběr a péči příslušníků bezpečnostních sborů a péči o ně.

Počátkem 70. let vstoupila psychologie do oblasti vzdělávání policistů a postupně se utvářela psychologická pracoviště. Koncem 80. let byly psychology již obsazeny všechny kraje a začalo docházet ke koncepčnímu rozvoji psychologie. Psychologové byli v této době zařazeni do služebního poměru a hlavní náplní jejich práce byla personální psychologie. Počátkem 90. let došlo ke zcivilnění policejních psychologů. Psychologická péče o policisty byla v této době poskytována zřídka, spíše formou individuálního poradenství. Počátkem roku 1993 bylo na Ministerstvu vnitra založeno oddělení psychologie a sociologie a policejní psychologové tímto získali své metodické, koncepční a supervizní zázemí. Jejich náplní práce se stala zejména oblast personálního výběru uchazečů, konzultační a poradenská činnost. Koncem 90. let byly prostřednictvím programu PHARE Evropské unie položeny základy systému posttraumatické intervenční péče a systému výběru policejního managementu metodou Assessment Centre, na základě které řeší uchazeči modelové situace a jejich výkon je hodnocen a skórován vyškolenými posuzovateli. Posuzována je řada oblastí, např. komunikace, řešení problémů, mezilidské vztahy, odolnost vůči zátěži apod.

Policie ČR prošla za posledních třicet let obrovským rozvojem a vytvořila si síť psychologických pracovišť, kterých se v rezortu Ministerstva vnitra v současné době nachází asi třicet, působí zhruba padesát policejních psychologů a třicet učitelů psychologie a policejní deontologie. „*Garantem odborné a etické kvality psychologické*

¹⁰ BAŠTECKÁ, Bohumila. Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2005, 299 s. ISBN 80-247-0708-X. Str. 252

*péče o policisty je oddělení psychologie a sociologie personálního odboru Ministerstva vnitra ČR.*¹¹

2.2 Uplatnění psychologie v policejních činnostech

2.2.1 Psychologie v oblasti personální

Uplatnění psychologie je v policejních činnostech zřejmé již od přijímacího řízení nového uchazeče o práci policisty. Žadatelé o zařazení do služebního poměru jsou podrobováni zdravotnímu vyšetření, jehož součástí je psychologické vyšetření policejním psychologem. Psychologické vyšetření zajistí zjištění osobnostních předpokladů nezbytných k výkonu služby. Součástí tohoto vyšetření je písemná část a řízený rozhovor s psychologem, jehož závěrem je komplexní posouzení vhodnosti uchazeče o výkon služby. Vyšetření jsou prováděna výlučně psychologickými pracovníky policie či ministerstva vnitra. Žadatel, který nesplní kritéria psychologického vyšetření, nemůže být zařazen do služebního poměru policisty a smí opakovaně žádat o přijetí nejdříve po uplynutí dvou let.¹²

2.2.2 Psychologie v oblasti vzdělávání a výcviku policistů

Další uplatnění nalézá psychologie po přijetí uchazeče do služebního poměru policisty v oblasti vzdělávání policistů a jejich přípravy na výkon služby. Vzhledem k výčtu činností, jimiž se policista v zaměstnání zabývá, je získání potřebných psychologických kompetencí jedním ze základních předpokladů pro výkon policejní práce.

Systémy policejního školství v různých zemích kladou značný důraz na psychologickou přípravu policistů a totožný trend se také prosazuje v České republice. Policisté si musí osvojit vybrané poznatky různých psychologických disciplín, které zvyšují jejich způsobilost pochopit psychologický základ situací, ke kterým v jejich

¹¹ BAŠTECKÁ, Bohumila. Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2005, 299 s. ISBN 80-247-0708-X. Str. 251

¹² POLICIE ČR. Informace pro uchazeče: Průběh přijímacího řízení [online]. 2015 [cit. 2015-01-31]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/prubeh-prijimaciho-rizeni.aspx>

policejní praxi dochází. Měli by si osvojit schopnosti vzhledu do situace, vcítění se do momentálního rozpoložení protějšků svého jednání, rozlišovat situaci standardní, obvyklou, zvládnutelnou rutinním postupem od situace konfliktní, stresové, při kterých je nutné volit odlišnou taktiku jednání s občanem. Psychologický vhled do situace, připravenost a schopnost měnit postupy svého jednání tvoří základní osnovu zmíněných psychologických prostředků v policejní praxi.¹³

Výuka psychologie se uplatňuje na všech stupních systému policejního školství, od základní odborné přípravy až po Policejní akademii. Pro policisty jsou organizovány sociálně psychologické výcviky v podobě tréninkových programů, které se zaměřují na zvládání konfliktů, překonávání stresových situací nebo zdokonalování komunikace v podmínkách policejního jednání, např. krizová komunikace, komunikace s médii apod.¹⁴

Cílem vzdělávací soustavy ministerstva vnitra zajišťující výcvik a vzdělávání policistů je tedy mimo jiné vybavit policisty schopnostmi a kompetencemi, které zajistí v jejich činnostech výběr takových rozhodnutí a postupů, které budou v daných situacích optimální a bude jimi dosaženo požadovaných výsledků. V určitých situacích existuje mnohdy více možných řešení a výběr toho optimálního závisí na individuálních schopnostech policisty.

Vedle právních a policejních disciplín reprezentuje tedy psychologie třetí pilíř v oblasti vzdělání policistů. V procesu vzdělávání policistů je cílem vybavit je psychologickými kompetencemi, které jim umožní zvládat standardní i konfliktní situace, ke kterým dochází při výkonu jejich profese. Takovými kompetencemi se míní účinná a adekvátní komunikace vedoucí k vyřešení situace bez použití prostředků jmenovaných zákonem.¹⁵

2.2.3 Psychologie v práci policisty

Kdykoliv se policista rozhoduje či jedná určitým způsobem, ať v profesionálním nebo soukromém životě, opírá svá rozhodnutí a jednání o vnitřní úsudek. Často bývá takový úsudek založen na nedostatečných informacích, nepodložených hypotézách nebo

¹³ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 309 s. ISBN 80-868-9873-3. Str. 36

¹⁴ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 309 s. ISBN 80-868-9873-3. Str. 45

¹⁵ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 309 s. ISBN 80-868-9873-3. Str. 45

předsudcích a potom je zřejmé, že přijatá rozhodnutí nemohou být optimální.¹⁶ Je tedy nezbytné, aby bylo vzdělávání a výcvik policistů v tomto ohledu jednou z priorit a bylo tak možné zajistit optimálnost přijímaných rozhodnutí, čímž se také zvýší profesionalita celého bezpečnostního sboru a přiblíží jej široké veřejnosti.

Policista musí při výkonu svého zaměstnání vždy prosazovat zákonnost a mnohdy se při tomto nevyhne konfliktnímu jednání. Konflikty se policista v rámci výkonu svého zaměstnání snaží vyřešit autoritativním způsobem. Řešení založená na autoritě jsou v mnohých případech vynucená, zúčastněné strany s řešením nemusí souhlasit a mohou se mu snažit vyhnout. Řešení založená na síle, resp. autoritě, nemusí řešit podstatu konfliktu, ale řídí se vlastními zájmy a pravidly.¹⁷ Záleží potom na schopnostech policisty, zda-li je schopen danou situaci zvládnout a podaří se mu dosáhnout účelu sledovaného daným záměrem. „*Policisté se často ocitají v sociálně komplikovaných a psychologicky vyhrocených situacích. Je zapotřebí, aby byli do těchto situací náležitě odborně vybaveni.*“¹⁸

V rámci policie vznikají např. týmy krizových interventů, kteří jsou využíváni v případech akutní psychologické pomoci. Tato psychologická pomoc je poskytována zejména obětem a příbuzným obětí násilné trestné činnosti, dětem, seniorům, hendikepovaným a dalším osobám, které se staly oběťmi trestných činů, rodinným příslušníků pohřešovaných osob, pozůstalým po obětech dopravních nehod apod.

Vznik týmů krizových interventů do značné míry ovlivnil vztah mezi Policií ČR a veřejností. Před jejich vznikem se dbalo hlavně na dodržování práv obviněných či obžalovaných a práva poškozených či obětí byla v tomto směru opomíjena. Zájem o to, co poškozený prožívá a jak je mu možno pomoci, záležel na policistech, kteří byli s obětí v prvotním kontaktu a ne vždy byli tito policisté schopni adekvátně reagovat na psychický stav poškozeného, popř. nabídnout mu potřebnou kvalifikovanou pomoc. Z tohoto důvodu jsou tedy proškoleni krizoví interventi, kteří jsou v mimořádných událostech schopni kvalifikované pomoci a jejich činnost nabyla systémového rámce.¹⁹

„Všichni, kdo výrazným způsobem přispívají k naplnění účelu trestního řízení, tedy policejní orgány, státní zástupci, soudci a přísedící, ale i další osoby pracující

¹⁶ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 309 s. ISBN 80-868-9873-3. Str. 33

¹⁷ VÝROST, Jozef. Sociální psychologie. 2., přeprac. a rozš. vyd. Editor Ivan Slaměnik. Praha: Grada, 2008, 404 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4714-288. Str. 310

¹⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 309 s. ISBN 80-868-9873-3. Str. 39

¹⁹ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. Aplikovaná forenzní psychologie. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 296 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0. Str. 98

s poškozenými, svědky, vazebně stíhanými apod., měli by zohledňovat také psychické procesy a vlastnosti pachatelů, resp. podezřelých nebo obviněných, svědků či obětí.“²⁰

Psychologie se uplatňuje napříč všemi policejními činnostmi. Jejich poznatků je využíváno při činnostech základních článků policie, např. obvodních oddělení či dopravních inspektorátů, dále v činnostech kriminální policie, pyrotechnické služby, zásahové jednotky atd.

2.2.4 Psychologie a péče o policisty

Je zřejmé, že psychologie zaujímá v policejní praxi nezastupitelné místo, ať už se jedná o každodenní běžný kontakt a komunikaci s lidmi nebo vyhrocené a náročné situace, jejichž zvládnutí vyžaduje jistou psychickou odolnost každého jedince. Stává se však, že v některých náročných situacích může policista vykazovat psychické a tělesné příznaky stresové reakce. Není to nic neobvyklého. I policista je člověk a dávno je překonán mýtus, že správný policista nesmí projevit slabost ani v situacích, které každým normálním člověkem silně otřesou. V těchto případech lze opět nalézt uplatnění psychologie v rámci činností policie. Jedná se o systém posttraumatické péče a další péče o zaměstnance u Policie ČR. Byly u nás zohledněny zkušenosti policejních sborů různých států Evropské unie. K vytvoření systému posttraumatické intervenční péče vedly v Policii ČR požadavky praxe. Vyšší riziko postihu traumatizující událostí je samozřejmě v oblastech, kde se policisté setkávají např. s tragickými nehodami, násilnou kriminalitou, katastrofami apod.²¹

Příklady traumatizujících událostí v průběhu policejní služby:²²

- ohrožení vlastního života a zdraví
- ohrožení života nebo vážná zranění u vlastních dětí, partnerů, blízkých příbuzných, kolegů nebo přátel
- použití služební zbraně se smrtelnými následky nebo těžkými zraněními
- pohled na vážná zranění či případy kruté smrti, vraždy

²⁰ ZÁHORSKÁ, Jindřiška. Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 135 s. ISBN 978-807-3672-362. Str. 14

²¹ BAŠTECKÁ, Bohumila. Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2005, 299 s. ISBN 80-247-0708-X. Str. 253-254

²² BAŠTECKÁ, Bohumila. Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2005, 299 s. ISBN 80-247-0708-X. Str. 254

- sebevražda kolegy, smrt policisty při výkonu služby
- braní rukojmích a únosy
- zásahy u teroristických útoků
- nasazení u hromadných neštěstí a katastrof.

Traumatizující zážitky mohou vést až k posttraumatické stresové poruše, která má charakter nemoci. Cílem intervenční péče je prevence rozvoje posttraumatické stresové poruchy a předejít přetrvávajícím následkům psychické traumatizace. V současné době je nabízená pomoc policistům na velmi dobré úrovni a každý policista je o možnosti využití takovéto pomoci dostatečně informován, např. prostřednictvím letáků, které jsou k dispozici na všech policejních odděleních.

Součástí péče o policisty je psychologické poradenství, které je využíváno policisty v rámci řešení rodinných problémů, osobních problémů či jiných nepříjemných situací. Zajišťuje také prevenci pracovního přetížení, které by mohlo vyústit v kolaps organismu. To by mohlo mít vážné následky, zejména u policistů, kteří při výkonu svého zaměstnání používají zbraň.

Je v zájmu každého policisty, který se ocitnul v tíživé životní situaci vyvolané např. náročnými pracovními záležitostmi či osobními problémy, aby se obrátil na specialisty nabízející psychologickou pomoc a nepotlačoval psychologické problémy, neboť tyto mohou mít za následek vleklá duševní onemocnění, jejichž léčba pak může vyžadovat mnohonásobně delší dobu a může vést např. ke ztrátě zaměstnání.

3 Vzdělávání v Policii ČR

3.1 Význam vzdělávání

Povolání, v nichž v dnešní době není zapotřebí neustále zdokonalovat své dovednosti a doplňovat si své znalosti, není mnoho.²³ Policie ČR je bezesporu složkou, ve které je neustálá nutnost aktualizace znalostí a dovedností podmínkou. Je to jednak způsobeno neustále se měnícím prostředím v důsledku globalizačních, modernizačních a inovačních trendů a jednak snahou vytvořit vysoce kvalifikovaný sbor, v němž každý policista bude vybaven etickým standardem a odbornými kompetencemi. S ohledem na požadavky, které byly na Policii ČR kladeny, vznikla v rámci reformy Policie ČR *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky*.²⁴ Cílem této koncepce je stanovit systém vzdělávání policistů, který bude poskytovat záruku odborné kvalifikace policistů k výkonu služby od doby jejich přijetí do služebního poměru a po celou dobu jeho trvání. Systém má zajistit vzdělávání policistů za účelem získávání odborné kvalifikace potřebné k výkonu jejich profese a také pro jejich kariérní růst. Systém vzdělávání policistů má vytvořit podmínky pro přípravu policistů pro výkonnou, spolehlivou, apolitickou a nestrannou profesionální veřejnou službu založenou na principech demokratického právního státu.

3.2 Filozofie vzdělávání policistů

Základní filozofie vzdělávání policistů zahrnuje několik následujících bodů, které jsou definovány Koncepcí celoživotního vzdělávání příslušníků Policie ČR²⁵:

- práce policisty má být vždy službou veřejnosti založenou na zákaznickém principu,
- policista má být profesionálem, který je kvalifikovaný, motivovaný a disponuje vysokým etickým standardem,

²³ PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-808-6723-587. Str. 81

²⁴ MV ČR. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků policie České republiky*. Praha: OVSPŠ, 2008. Č.j. MV-16511-1/VO-2008

²⁵ MV ČR. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků policie České republiky*. Praha: OVSPŠ, 2008. Č.j. MV-16511-1/VO-2008

- vzdělávání policistů má být založeno na kompetenčním přístupu,
- každý policista má být osobně zodpovědný za svou odbornou připravenost k výkonu služby,
- společně se systémem zajišťujícím povinné plnění kvalifikačních požadavků budovat i systém podporující vzdělávání policistů v širším spektru odborných znalostí.

Systém vzdělávání policistů má být založen na několika základních principech:

- umožnění rovného přístupu do systému pro všechny policisty,
- obsah, formy a metody přípravy musí vycházet z objektivizovaných a závazně stanovených požadavků na výkon konkrétních činností stanovených pro zastávanou funkci a ze zásad vzdělávání dospělých,
- přenos požadavků z policejní praxe do systému vzdělávání policistů,
- celoživotní vzdělávání obsahuje systém ověřování kvality a efektivity vzdělávacích programů,
- zajištění přenosu nejnovějších poznatků z policejní praxe do policejních škol,
- vytvoření podmínek pro vyžadování osobní odpovědnosti policistů za připravenost k výkonu služby, včetně zavedení motivačních prvků,
- provázanost se systémem personální práce,
- zajistit vzdělávání s využitím resortních škol, policejních výcvikových zařízení a subjektů, mimoresortních vzdělávacích zařízení, zahraniční spolupráce, distančního vzdělávání a informačních technologií.

Získáním odborných kompetencí ve vzdělávacím procesu zajistí, aby byl policista při výkonu své služby schopen samostatné činnosti a rozhodování, choval se vždy v souladu s právními normami a služební etikou, respektoval lidská práva, zvládal komunikaci odpovídající charakteru služebního úkolu, spolehlivě a hospodárně ovládal svěřené technické prostředky k výkonu služby, zvládal psychicky náročné situace služebních zákroků.

3.3 Systém vzdělávání policistů

Policejní vzdělávací systém zahrnuje:²⁶

- 1) kvalifikační přípravu, která obsahuje
 - a) studium k získání stupně (a oboru) vzdělání (§ 19 odst. 2 a 3 zákona č. 361/2003 Sb.²⁷),
 - b) studium k získání zaměření vzdělání (§ 19 odst. 4 zákona č. 361/2003 Sb.),
 - c) studium k získání dalšího odborného požadavku podle § 19 zákona č. 361/2003 Sb. (jedním z kvalifikačních kurzů je i základní odborná příprava),
 - d) studium ve specializační přípravě, která poskytuje kvalifikaci v režimu § 45 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2003 Sb. k vybraným činnostem,
- 2) další odbornou přípravu, která zahrnuje systém i služební přípravy dle §§ 45, 77 zákona č. 361/2003 Sb.,
- 3) přípravu na vykonání služební zkoušky,
- 4) systém manažerského vzdělávání.

Studium k získání stupně a oboru vzdělání

Je nutné splnit kvalifikační požadavek vzdělání stanoveného v § 7 zákona č. 361/2003 Sb., které bude poskytovat kvalifikační předpoklad pro zastávanou služební funkci.

Tabulka č. 1: Kvalifikační předpoklad pro zastávanou funkci

Služební hodnost	Minimální stupeň vzdělání	Doba trvání služebního poměru	Tarifní třída
a) referent	střední nebo střední s výučním listem	-	1
b) vrchní referent	střední s maturitní zkouškou	-	2
c) asistent	střední s maturitní zkouškou	-	3
d) vrchní asistent	střední s maturitní zkouškou	2 roky	4
e) inspektor	střední s maturitní zkouškou	3 roky	5
f) vrchní inspektor	střední s maturitní zkouškou/vyšší odborné	5 let	6
g) komisař	vyšší odborné nebo vysokoškolské v bakalářském studijním programu	6 let	7
h) vrchní komisař	vysokoškolské v bakalářském studijním programu	7 let	8
i) rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	9 let	9
j) vrchní rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	10 let	10
k) vrchní státní rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	12 let	11

Zdroj: § 7 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

²⁶ POLICIE ČR. Systém vzdělávání a výcvik policistů [online]. 2015 [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/system-vzdelavani-a-vycvik-policistu-39.aspx>

²⁷ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Studium k získání zaměření vzdělání

Cílem je doplnění odborných vědomostí a dovedností nezbytných pro výkon služby nebo prostřednictvím odborného studia nebo studium v programech celoživotního vzdělávání orientovaných na výkon služební činnosti.

Studium k získání dalšího odborného požadavku podle § 19 zákona č. 361/2000 Sb.

Prostřednictvím kvalifikačních kurzů, jejichž součástí je i jazyková příprava, vybavit policisty kompetencemi, které budou odpovídat dalším odborným požadavkům stanoveným pro každé služební místo podle § 19 zákona č. 361/2003 Sb. Odbornými požadavky se rozumí požadavky na užší vymezení odborné způsobilosti pro každé služební místo systemizované v Policii ČR.

Dále je zde zahrnuto studium v základní odborné přípravě, které je povinné pro všechny policisty, kteří byli přijati do služebního poměru a klade si za cíl vybavit nově přijatého policistu obecnými vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami, které odpovídají požadavkům kladeným na policistu bez ohledu na služební zařazení, ale také kompetencemi potřebnými k výkonu zastávaného služebního místa.²⁸

Studium ve specializační přípravě

Studium se zaměřením k získání způsobilosti, která je nezbytná pro vykonávání specifické služební činnosti, která přímo nevyplývá z katalogu činností v Policii ČR a je vykonávána pouze tím policistou, který je k tomu určen rozhodnutím služebního funkcionáře.

Další odborná příprava

Cílem je neustále zachovávat a prohlubovat kvalifikaci, jež byla pro zastávané služební místo získána. Jedním z hlavních prvků další odborné přípravy je **služební příprava**, která je realizována jako součást výkonu služby mimo působnost policejních

²⁸ MV ČR. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků policie České republiky*. Praha: OVSPŠ, 2008. Č.j. MV-16511-1/VO-2008

škol a jejím smyslem je udržovat, prohlubovat a inovovat odbornost policistů v rámci vykonávané služební činnosti v průběhu celého jejího trvání.²⁹

Do další odborné přípravy je zahrnuta např. **všeobecná odborná příprava**, která upevňuje, rozšiřuje a prohlubuje kompetence policisty, dále pak **služební tělesná, střelecká a taktická příprava** sloužící k získávání a rozšiřování znalostí, dovedností a pohybových schopností k výkonu služby, manipulace se zbraní, užívání donucovacích prostředků, včetně taktiky zákroků apod.

Vzdělávání managementu

Vzhledem k tomu, že jsou na manažery zapojené do procesu řízení činností v rámci Policie ČR kladeny vysoké nároky a jejich rozhodování často souvisí s dopady na práva a svobody občanů, je zajištění jejich dalšího vzdělávání, které jim poskytne navýšení odborné způsobilosti v oblasti řízení a vedení svých spolupracovníků a odborných policejních činností, nezbytností a probíhá v rámci procesu celoživotního vzdělávání. Vzdělávání nižšího a středního managementu je zajišťováno různými kurzy realizovanými jednotlivými krajskými policejními vzdělávacími středisky³⁰, vzdělávání top managementu je v tomto směru zajištěno Policejní akademií.

3.3.1 Základní odborná příprava

Základní odborná příprava je v profesi řadového policisty nejdůležitějším prvkem v procesu vzdělávání, neboť při níž dochází k osvojení si klíčových kompetencí, dovedností, schopností a návyků nezbytných pro budoucí výkon jejich služby. Z tohoto důvodu se jí budu v tomto oddílu podrobněji věnovat.

Jak již bylo uvedeno výše, základní odborná příprava spadá v systému vzdělávání policistů do studia určeného k získání dalšího odborného požadavku. Je vymezena Rámcovým vzdělávacím programem³¹, který stanovuje její rámec v policejních školách Ministerstva vnitra a je závazným výchozím dokumentem pro

²⁹ MV ČR. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků policie České republiky*. Praha: OVSPŠ, 2008. Č.j. MV-16511-1/VO-2008

³⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 14 ze dne 21. ledna 2010, o školních policejních střediscích

³¹ MV ČR. *Rámcový vzdělávací program - Základní odborná příprava pro policisty služby pořádkové a služby dopravní policie zařazené ve 3. a 4. tarifní třídě*. Praha: OVSPŠ, 2009. 36 s. Č.j. MV-182222-8/VO-2009

tvorbu školních vzdělávacích programů pro policisty služby pořádkové a dopravní policie.

Základní odborná příprava poskytuje policistům zaměření vzdělání v oboru bezpečnostně-právní činnost ve formě odborného vzdělávání v policejních školách MV pro vybraná služební místa. Obsah a cíle základní odborné přípravy jsou založeny na filozofickém pojetí policejní práce, které je zmíněno v předešlé podkapitole.

Jak jsem již uvedl, základní odbornou přípravou si policisté osvojují odborné kompetence tím, že jsou u nich posilovány následující **klíčové kompetence**.

Komunikativní kompetence

Osvojení si komunikativních kompetencí poskytne policistovi schopnost vhodně prezentovat mluvený i psaný projev, vyjadřovat se vždy přiměřeně ke konkrétním situacím, správně a srozumitelně formulovat myšlenky i v písemné podobě, dodržovat jazykové normy s užíváním správné odborné terminologie, umět zaznamenávat podstatné informace z textů a mluveného slova lidí, vždy se prezentovat v souladu s kulturními zásadami a slušnými společenskými normami.

Personální kompetence

Personální kompetence zajistí policistovi při výkonu služby reálné posouzení svých fyzických a duševních schopností, odhad výsledků svých jednání a chování, umožní mu stanovovat si reálné cíle, naučí ho efektivní práce s vytvořením si reálných pracovních i učebních plánů s logickou posloupností a časovým harmonogramem jejich plnění, bude schopen zvolit si takové prostředky, pomůcky a způsoby, které mu zajistí naplnění jednotlivých aktivit, bude schopen využívat ke svému zdokonalování zkušeností jiných lidí, zjišťovat a kriticky hodnotit svůj pokrok v učení i v práci a být schopen přijímat hodnocení svých pozitivních i negativních výsledků od ostatních, být přístupný dalšímu vzdělávání, fyzickému a psychickému rozvoji a pečovat o své zdraví.

Sociální kompetence

Těmito kompetencemi se rozumí adaptabilita na prostředí, v němž služba probíhá, spolupráce s ostatními, přijímání a odpovědné plnění uložených úkolů, podílení

se na zdokonalování pracovních postupů s předkládáním vlastních návrhů a přijímání návrhů jiných lidí, být prospěšným při vytváření pracovních, společenských a rodinných vztahů s předcházením konfliktů, být aktivním v boji proti diskriminaci a nesnášenlivosti.

Schopnost samostatného řešení pracovních i mimopracovních problémů

K tomuto je zapotřebí porozumění zadávaným úkolům či určení jádra problému, získání informací nezbytných k vyřešení problému, určení strategie řešení, zvažování pozitiv a negativ konkrétních způsobů řešení s výběrem optimálního způsobu řešení a jeho použití, vyhodnocení a ověřování správnosti zvoleného postupu, spolupráce s ostatními členy hlídky při výkonu služebních povinností.

Schopnost využití technologických prostředků v komunikaci a efektivní práce s informacemi

Tyto kompetence zahrnují znalost práce s výpočetní technikou s vědomím výhod, které poskytuje, ale i rizik souvisejících s jejím používáním, pro řešení vybraných úkolů být schopen správného užití vhodných softwarových komponentů a samostatně si osvojovat práci s nimi s pomocí nápověd a manuálů, bezpečně ovládat elektronickou poštu se všemi jejími možnostmi, využívat celosvětovou síť Internet zejména k zisku informací potřebných k výkonu služby, dále pak být schopen využití informací pocházejících z odborných textů a materiálů s výběrem informací relevantních k řešení konkrétních úkolů, volit vhodné informační zdroje k zisku informací a používat k tomu odpovídající techniku, získané informace vhodně interpretovat, třídít, vyhodnocovat a orientovat se v nich s jejich následnou prezentací s ohledem na jejich další uživatele, tzn. prezentovat informace srozumitelně, logicky, přehledně a jazykově správně.

K zisku odborných kompetencí je také zapotřebí osvojení si vybraných **občanských kompetencí**.³²

³² MV ČR. *Rámcový vzdělávací program - Základní odborná příprava pro policisty služby pořádkové a služby dopravní policie zařazené ve 3. a 4. tarifní třídě*. Praha: OVSPŠ, 2009. 36 s. Č.j. MV-182222-8/VO-2009

V oblasti realizace osobního potenciálu a zapojení do společnosti

Osvojení si občanských kompetencí v uvedené oblasti umožní policistovi odpovědné, samostatné, aktivní a iniciativní jednání a to jak ve vlastním zájmu, tak hlavně v zájmu veřejném, získá smysl pro aktivní vystupování proti rasismu, nesnášenlivosti a diskriminaci s respektem práv a osobností jiných lidí, přičemž bude dodržovat pravidla chování a právní normy, morální principy, zasazovat se pro uplatňování demokracie, přistupovat s tolerancí k lidem s odlišným kulturním přesvědčením, mít povědomí o politickém a sociálním dění v zemi i za jejími hranicemi i o veřejných záležitostech místního charakteru, uvědomovat si význam životního prostředí a jednat s ohledem na udržitelný rozvoj, policista musí ctít život jako nejvyšší hodnotu, být odpovědným za vlastní život, naučit se rozvíjet vlastní kritické myšlení, aby dokázal vyhodnocovat informace, nebyl manipulativním a mohl si vytvořit vlastní úsudky, o kterých bude schopen diskutovat s ostatními.

Osobnostní profil policisty

Cílem je vychovat takového policistu, který bude při výkonu své práce vždy důsledný, bude vnímavý ke svým potřebám v oblasti dalšího vzdělávání a zkvalitňování své práce, osvojí si seberegulaci a sebehodnocení, osvojí si návyky vedoucí k udržení a zlepšení fyzických schopností nezbytných k výkonu služby a v oblasti kondiční přípravy bude své pohybové schopnosti nadále rozvíjet, bude si uvědomovat škodlivost návykových látek a neustále bude rozvíjet osobní, profesní a společenský potenciál a v rámci svých možností tímto předcházet únavě a degradaci jeho osoby plynoucí ze zastávané služební činnosti.

Odborné kompetence, které policista v základní odborné přípravě získá, lze rozdělit do dvou následujících oblastí.³³

Oblast etiky a chování k občanům

Policista si získáním kompetencí v této oblasti uvědomí a pochopí úlohu policie v demokratické společnosti, naučí se rozpoznat a pochopí etické aspekty, sociální pozadí a dosah služební činnosti, bude vnímavý k veřejnému mínění a požadavkům

³³ MV ČR. *Rámcový vzdělávací program - Základní odborná příprava pro policisty služby pořádkové a služby dopravní policie zařazené ve 3. a 4. tarifní třídě*. Praha: OVSPŠ, 2009. 36 s. Č.j. MV-182222-8/VO-2009

veřejnosti na činnost policie, uvědomí si společenskou nebezpečnost korupce a bude jeho snahou jemu předcházet a zabraňovat, pochopí, že je potřeba začlenit do své každodenní činnosti prevenci, která má stejný význam jako represe, naučí se při práci s občany aplikovat pravidla chování, která by předcházela újmám na osobní bezpečnosti a zároveň nebylo omezeno plnění policejních úkolů, bude schopný předcházet konfliktům a naučí se je řešit, bude se chovat dle etických a právních norem, svědomitě plnit své povinnosti vycházející z předepsaných norem a uplatňovat svá zákonná práva.

Oblast odbornosti a právního vědomí

Policista si musí vzít za své, aby při výkonu hlídkové služby chránil život a zdraví lidí a majetek, předcházel a bránil narušování veřejného pořádku a v případě jeho narušení podnikl kroky k jeho obnovení, zakročoval proti pachatelům trestné činnosti a při zjištění takové činnosti provedl prvotní úkony na místě činu - zejména jeho zajištění, dokumentaci a uchování zjištěných stop, efektivní práce se svědky událostí, zajišťuje a organizuje pomoc raněným, realizuje pátrání po pachatelích trestných činů a zajišťuje bezprostřední vyrozumívání příslušných operačních středisek, shromažďuje a vyhledává poznatky o trestných činech páchaných zejména v jeho svěřeném úseku a odpovídá za jejich další zpracování a předání nadřízeným služebním funkcionářům, v rámci svých služebních pravomocí pátrá po pachatelích trestné činnosti a přestupků, po pohřešovaných osobách a věcech, realizuje provádění eskort osob omezeným na osobní svobodě a střežení těchto osob umístěných v policejních celách, dále pak plní úkoly vycházející ze systému centralizované ochrany a oznámení občanů na tísňových telefonních linkách, dokumentuje, odhaluje a projednává přestupková jednání v blokových řízeních, vede přidělenou spisovou dokumentaci, zajišťuje plnění základních úkolů Policie ČR při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu a úkolů v rámci integrovaného záchranného systému, včetně zásad ochrany sil a prostředků před působením nebezpečných látek a veškerou tuto činnost vykonává za účelem poskytování pomoci občanům a naplňování služby veřejnosti.

3.3.1.1 Skladba a členění základní odborné přípravy

Základní odborná příprava se člení na následující části:

- část odborné praxe, která probíhá ve školícím policejním středisku příslušného krajského ředitelství policie zpravidla v délce jednoho měsíce a při níž si policisté osvojují bezpečnou manipulaci se služební zbraní a střelecké dovednosti, dále etický kodex, zákon o služebním poměru, ovládání výpočetní techniky, zásady první pomoci,
- školní část základní odborné přípravy v délce trvání zpravidla šesti měsíců,
- druhá část praxe probíhající ve školícím policejním středisku krajského ředitelství policie zpravidla v délce dvou měsíců, při níž jsou opakovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a postoje získané ve školní části základní odborné přípravy, jsou hodnoceny dovednosti používání donucovacích prostředků a probíhá další osvojování pohybových dovedností při ovládnutí technických prostředků ve služebních vozidlech, včetně používání zvláštního výstražného zařízení.

3.3.1.2 Obsah a cíle vzdělávání v základní odborné přípravě

Aby byl policista po absolvování základní odborné přípravy kompetentní k vykonávání služebního místa, musí si osvojit problematiku, která je v této přípravě vyučována a která je obsahově rozčleněna do následujících předmětů³⁴.

Právo

Studiem tohoto předmětu si policista osvojí informace týkající se Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, služebního poměru, trestního práva hmotného, přestupkového práva, vybraných ustanovení občanského zákoníku a zákona o rodině, řízení o přestupcích, organizaci trestního řízení s vymezením jeho subjektů, postupu před zahájením trestního stíhání, zajišťování osob, věcí a jiných majetkových hodnot pro účely trestního řízení, dokazování a pohyb osob v rámci Schengenského prostoru.

³⁴ MV ČR. *Rámcový vzdělávací program - Základní odborná příprava pro policisty služby pořádkové a služby dopravní policie zařazené ve 3. a 4. tarifní třídě*. Praha: OVSPŠ, 2009. 36 s. Č.j. MV-182222-8/VO-2009

Služba pořádkové policie

Předmět seznamuje policisty s problematikou organizace a řízení Policie ČR a jejími úkoly, integrovaným záchranným systémem, zákonem o Policii ČR, legislativním vymezením použití donucovacích prostředků a zbraně, oprávněním policisty podle zákona o Policii ČR, právní úpravou podmínek pro umíst'ování osob do policejních cel, eskort osob, dále policisty seznamuje s taktickými zásadami a zvláštnostmi provádění služebních zákroků a úkonů, službou pořádkové policie a jejím členěním, zákroky pod jednotným velením, policejními akcemi a spoluprací s ostatními orgány státní správy.

Kriminalistika

Zde jsou policisté vyučováni základní kriminalistické činnosti, která zahrnuje zkoumání stop, pátrání po osobách a věcech, osvojení si metod identifikace osob a věcí, kriminalistické dokumentace a taktiky, pohybu a zajištění na místě činu, přehled v kriminalistickém informačním systému atd.

Služba dopravní policie

Výukou uvedeného předmětu dojde u policistů k osvojení si dovedností při práci s technickými prostředky v rámci dopravní služby, seznámí se s legislativními normami vymezujícími řidičské průkazy a oprávnění, technickou způsobilost provozu vozidel na pozemních komunikacích, činnost policistů v rámci provozu na komunikacích, jsou obeznámeni s problematikou šetření dopravních nehod, zásad bezpečné jízdy s dopravně-psychologickými aspekty řízení vozidel v provozu na komunikacích, taktikou při užívání zvláštního výstražného zařízení v silničním provozu, naučí se zastavovat a kontrolovat vozidla, řídit provoz na komunikacích, dohlížet na bezpečnost a plynulost provozu, rozpoznávat a právně kvalifikovat přestupky v dopravě.

Příprava k použití donucovacích prostředků

Součástí základní odborné přípravy je další prohlubování fyzické zdatnosti a dovedností, které jsou zaměřeny na donucovací prostředky, které jsou při policejních činnostech v rámci oprávnění využívány. Výcvik je zaměřen na pádové techniky, porazové, znehybňující a odváděcí techniky, zajištění osoby pomocí služebních pout včetně zajištění pod hrozbou zbraně, údery, kryty a práci s obuškem. Dále je řešena

problematika služebních zákroků při kontrolách osob a vozidel a zákroků pod jednotným velením.

Příprava k použití služební zbraně

Při tomto jsou policisté učeni bezpečnostnímu opatření souvisejícímu se zbraněmi, s jejich manipulací, uložením a organizačními záležitostmi. Učí se také technickým prvkům střelných zbraní, odhalovat závady, jejich příčiny a odstranění. Prování se nácvik úkonů se zbraní s využitím policejní taktiky a v neposlední řadě samotná střelba ze služební zbraně.

Zdravotnická příprava

Tento předmět seznamuje policisty se systémem právních norem z oblasti poskytování první pomoci, integrovaného záchranného systému a se základními zdravotnickými znalostmi. Vyučovací předmět je připraví na zvládnutí organizace při příjezdu na místo s výskytem raněných včetně míst hromadných neštěstí, účinné poskytnutí první pomoci v případech závažných poranění či otravách a poskytnutí první pomoci raněným v důsledku použití služební zbraně či donucovacích prostředků.

Administrativa a informační technologie

Policisté jsou tímto připravováni na používání informačních technologií ve své profesi. Jsou obeznámeni s bezpečnostními předpisy v dané oblasti, ochranou osobních údajů, v rámci výkonu spisové služby s náležitostmi a zpracování služebních dokumentů, vnitřní sítě Intranet, formami elektronické komunikace a informačními systémy potřebnými k výkonu služby.

Spojovací příprava

Každý policista musí být schopen bezpečně ovládat spojovací prostředky, které jsou složkami integrovaného záchranného systému využívány. Proto se nezbytné být obeznámen se systémem spojení, obsluhou spojovacích zařízení a být schopen datových přenosů v radiokomunikačním provozu. Zde se také policisté učí obsluhovat zvláštní výstražné zařízení ve služebních vozidlech.

3.3.1.3 Organizace a zásady vzdělávání v základní odborné přípravě

Vzdělávání v základní odborné přípravě je realizováno formou denního studia a je určeno policistům, kteří byli nově přijati do služebního poměru a dosáhli minimálně středního vzdělání s maturitou. Výuka probíhá jednak formou předmětovou a jednak formou modelových situací a praktických zaměstnání.

Aby si policisté osvojili základy nezbytných psychologických kompetencí, na nichž budou moci stavět v procesu dalšího učení, je výuka koncipována tak, že při provádění modelových situací a praktických cvičení jsou simulovány podmínky reálných situací. To znamená, že výcvik probíhá v různých světelných a klimatických podmínkách, jsou navozovány situace vyvolávající např. reálný stres a emoční prožitky, což u policistů vede k formování jejich osobnostních vlastností, které jsou při správném výkonu služby nezbytné. Policisté jsou vedeni k tomu, aby si sami vytvářeli vědomí odpovědnosti za svá jednání a to zejména v případech, kdy jejich zásahem dochází k omezení občanských práv a svobod. Současně jsou vedeni k samostatnosti a k uvědomění si potřeby dalšího samostatného vzdělávání.³⁵

3.3.2 Kurzy k získání další odborné kvalifikace

Po absolvování základní odborné přípravy jsou policisté schopni na základě osvojených kompetencí zastávat služební místo, na něž byli přiděleni. Proces vzdělávání však pro ně základní odbornou přípravou zdaleka neskončil. Vědomosti, které si při ní osvojili, budou při výkonu policejních činností dále prohlubovány a učení bude probíhat v podstatě po celou dobu jejich profesní kariéry.

Vzhledem k nutnosti dalšího zvyšování odborné kvalifikace jsou pro policisty realizovány nejrůznější kurzy. S potřebou zvyšování kvalifikace v oblasti sociální a komunikační zmíním některé z těchto kurzů, jejichž absolvováním policisté získávají potřebné psychologické kompetence k výkonu služby.

³⁵ MV ČR. *Rámcový vzdělávací program - Základní odborná příprava pro policisty služby pořádkové a služby dopravní policie zařazené ve 3. a 4. tarifní třídě*. Praha: OVSPŠ, 2009. 36 s. Č.j. MV-182222-8/VO-2009

3.3.2.1 Metoda řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí

Cílem tohoto kurzu je zlepšit pomocí analýzy transakcí profesní chování policistů vůči veřejnosti a spolupracovníkům a lépe zvládat konfliktní situace. Policisté se zde naučí analyzovat a korigovat své chování, poznají zákonitosti a mechaniku mezilidských vztahů, budou schopni se vyvarovat konfliktním situacím a převádět tyto situace na konstruktivní a věcné rozhovory.³⁶ Kurz je veden metodou team teaching a využívá se při něm připravených úvodních nahrávek k jednotlivým tématům, prezentací a cvičení v pracovních sešitech. Součástí každé lekce je řízená diskuze. Výuka probíhá po tři dny formou denního studia.

3.3.2.2 Rozvoj sociálně psychologických kompetencí pomocí transakční analýzy

Kurz je určen mimo jiné policistům, jejichž práce předpokládá sociálně psychologické kompetence v situacích řízení jednotlivců nebo skupin. Podmínkou pro jeho vykonání je předešlé absolvování kurzu Metoda řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí. Cílem je zlepšit pomocí transakční analýzy sociálně psychologické kompetence v oblasti řízení jednotlivců nebo skupin. Účastníci kurzu se naučí korektně utvářet interpersonální vztahy s cílem zlepšit spolupráci a vytvářet uvolněné pracovní klima, ovlivnit chování jednotlivých příslušníků organizace nebo členů skupiny, tak aby se v ní mohli všichni cítit dobře, zlepšit propojení požadavků organizace a psychických potřeb zaměstnanců a umět rozpoznat a zpracovat nezdravé trendy ve vztazích v organizaci nebo skupině. Absolventi jsou dále schopni jasněji si uvědomovat dopad svého rozhodování a chování, uzavírat jasné a výslovně vyjádřené dohody se sebou i s okolím a přitom účinně využívat dovednosti získané v kurzu zmíněném v předchozím pododdílu, brát do úvahy nové skutečnosti a zohledňovat je, korektně spolupracovat na řešení problémů v rovině funkční hierarchie a vyhnout se přitom boji o moc, který je pro řešení problémů kontraproduktivní.³⁷

³⁶ MV ČR. *Metoda řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí*. Praha: OVSPŠ, 2009. Č. j. MV-3078-7/SP-2009

³⁷ MV ČR. *Rozvoj sociálně psychologických kompetencí pomocí transakční analýzy*. Praha: OVSPŠ, 2009. Č. j. MV-3078-7/SP-2009

3.3.2.3 *Krizová intervence*

Smyslem kurzu je vyškolenit policisty v systému psychologické pomoci obětem trestné činnosti a mimořádných událostí.³⁸ Policisté bývají prvními, kdo přichází do kontaktu s oběťmi trestných činů a tento kontakt je pro danou oběť, která utrpěla značnou psychickou újmu, velmi důležitý. Vyškolení krizoví intervenenti jsou schopni poskytovat obětem trestné činnosti či jejich příbuzným kvalifikovanou psychologickou pomoc a spolupracovat s nimi s ohledem na jejich duševní stav. Jsou dále schopni rozpoznat a předvídat psychické projevy a reakce lidí na vzniklé situace, změny v jejich chování a jsou schopni na ně přiměřeně reagovat. Cílem je také předat obětem trestné činnosti informace o možnostech využití služeb institucí, které za tímto účelem nabízejí svou pomoc.

³⁸ MV ČR. *Výcvik krizových interventů v systému pro psychologickou pomoc obětem trestné činnosti a mimořádných událostí*. Praha: OVSPŠ, 2011. Č.j. MV-56923-1/VO-2011

4 Vzdělávací instituce pro policisty

Mezi vzdělávací instituce, v nichž probíhá vzdělávání policistů, patří Vyšší policejní škola MV v Praze, Vyšší policejní škola a střední policejní škola MV v Holešově, Vyšší policejní škola MV pro kriminální policii a Policejní akademie České republiky, které jsou vzdělávacími subjekty Ministerstva vnitra. Ke dni 31. 12. 2012 došlo rozhodnutím vlády k zániku policejních škol v Praze - Ruzyni, Jihlavě a Brně a z těchto subjektů se stala detašovaná pracoviště stávajících policejních škol, v nichž nadále probíhá odborná příprava policistů, např. formou vzdělávacích kurzů.

Dalšími vzdělávacími subjekty jsou školní policejní střediska, střediska specializovaného výcviku a policejní instruktoři. Tyto vzdělávací subjekty podléhají jednotlivých krajským ředitelstvím.

4.1 Školy Ministerstva vnitra

4.1.1 Vyšší policejní škola MV v Praze

Škola je organizační složkou státu a jejím statutárním orgánem je ředitel. Škola disponuje akreditací pro odborné vzdělávání ve studijních oborech Bezpečnostně právní činnost a Dopravně bezpečnostní činnost. Realizuje vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra a příslušníků policie v následujících typech studia.³⁹

Vyšší odborné studium

Je určeno pouze pro policisty zařazené ve služebním poměru příslušníků Policie ČR s výukou ve vzdělávacích programech Bezpečnostně právní činnost a Dopravně bezpečnostní činnost. Vzdělávací program je implementovanými metodami, organizačními formami výuky i odbornou praxí koncipován jako model strukturovaného studia uspořádaného do série organicky navazujícího učiva. Vzdělávací obsah vychází z konkrétních požadavků na vzdělávání policistů stanovených právními

³⁹ VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V PRAZE. [online]. 2015 [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.skolamv.cz/category/typy-studia/studium-pro-policisty/>

předpisy ČR, služebním zákonem a interními akty řízení. Studium je zakončeno absolutoriem a absolventi získávají vyšší odborné policejní vzdělání.

Základní odborná příprava

Jedná se o kvalifikační kurz, který je zaměřený na bezpečnostně právní činnost služby pořádkové, dopravní a železniční policie. Cílem kurzu je poskytnutí začínajícím policistům odborné vzdělání pro výkon jejich budoucí policejní činnosti a posílit jejich klíčové, občanské a odborné kompetence. Výuka je zaměřena jak na teoretickou stránku vyučované problematiky, tak na praktická cvičení a modelové situace.

Kurz krizového vyjednávání pro policisty ČR

Je specializačním kurzem zaměřeným na výuku vyjednávání v krizových situacích. Absolventi získají znalosti pro kvalifikované vyjednávání jako jeden z postupů při řešení krizových situací. Skládá se z teoretické výuky i praktických cvičení se zaměřením na osobnost vyjednavče, komunikační dovednosti, strategii a taktiku vyjednávání a krizové situace

Mimo výše uvedených probíhá ve školském zařízení celá řada dalších kurzů, např. kurz střelecké přípravy z brokové zbraně pro příslušníky Policie ČR, kterým byla k výkonu služby přidělena brokovnice, kvalifikační kurz pro policisty územních odborů služby pořádkové policie, kvalifikační kurz pro vedoucí a zástupce vedoucích výkonných organizačních článků služby pořádkové policie a jiné.

4.1.2 Vyšší policejní škola a střední policejní škola MV v Holešově

Obdobně jako Vyšší policejní škola MV v Praze nabízí tato škola vyšší odborné vzdělání v programu Bezpečnostně právní činnost, základní odbornou přípravu začínajících policistů a další odbornou přípravu.⁴⁰

Kromě uvedeného nabízí také čtyřleté maturitní studium pro žáky základních škol se studijním oborem Bezpečnostně právní činnost s prioritou připravit absolventy pro přijetí do služebního poměru příslušníka Policie ČR. Žáci jsou při studiu učeni

⁴⁰ VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V HOLEŠOVĚ. [online]. 2015 [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=237&Itemid=58

zdatnosti, odpovědnosti, dovednostmi, jsou vedeni k fyzickým a psychickým předpokladům k výkonu policejní práce, odolnosti vůči fyzické a psychické zátěži v náročných situacích a k osvojení si komunikativních dovedností.

Mezi kurzy, které školní zařízení nabízí, patří např.:

- metoda řešení konfliktů pomocí transakční analýzy,
- specializační kurz pro odbornou přípravu odstřelovačů,
- inovační kurz informačních a komunikačních technologií,
- specializační kurz pro policisty služby kriminální policie a vyšetřování s profesní specializací Operativně pátrací činnost,
- jazykový kurz angličtiny, němčiny a další.

Policejní škola v Holešově patří mezi největší policejní školy v naší zemi. Využívá rozsáhlé výcvikové prostory a je zde mimo jiné umístěno středisko pro výcvik psovodů a služebních psů Policejního prezidia ČR či střelnice pro výcvik střelby z dlouhých zbraní. Škola dále disponuje učebnou modelových situací, učebnou integrované výuky, třemi trenažerovými učebnami pro výcvik ve střelecké přípravě, třemi pistolovými a jednou malorážkovou střelnicí. K rozvoji fyzické zdatnosti škola využívá dvou tělocvičen.

4.1.3 Vyšší policejní škola MV pro kriminální policii

Škola se nachází v obci Čeperka v Pardubickém kraji. Je zaměřena na poskytování vyššího odborného vzdělávání pro příslušníky Policie ČR formou kombinovaného studia, vzdělávání v kurzech základní odborné přípravy policistů, ve specializačních, inovačních nebo zdokonalovacích kurzech. Vzdělávací programy jsou zpracovávány podle aktuálních potřeb výkonných útvarů Policie ČR tak, aby utvářely ucelený systém celoživotního odborného vzdělávání policistů útvarů kriminální policie, kriminalistických techniků a jiných policejních služeb. Škola také zajišťuje přípravu policistů pro výkon služby na operačních střediscích Policie ČR, realizuje kurzy

výpočetní techniky, jazykové kurzy, kurzy komunikace a asertivity určené všem policistům a občanským zaměstnancům Policie ČR a Ministerstva vnitra.⁴¹

4.1.4 Policejní akademie České republiky

Policejní akademie je státní vysokou školou univerzitního typu. Uskutečňuje v prezenční nebo kombinované formě bakalářský, magisterský a doktorský studijní program. Mohou zde studovat nejen policisté ve služebním poměru Policie ČR, ale i zaměstnanci Ministerstva vnitra a ostatních rezortů, jejichž složky rovněž uskutečňují ochranu práva. Studium je také umožněno civilním uchazečům, kteří po dosažení středoškolského vzdělání mají zájem studovat vysokou školu zaměřenou na bezpečnostně právní problematiku.⁴²

Policejní akademie se člení na Fakultu bezpečnostního managementu a Fakultu bezpečnostně právní.

Fakulta bezpečnostního managementu

Je postavena na obecném právním a přírodovědném základě s důrazem na obecné i zvláštní části správního práva a na problematiku analýzy a řízení rizik. Katedry této fakulty zajišťují výuku v oblastech⁴³:

- krizového řízení se zaměřením na prevenci, řešení a minimalizaci následků mimořádných událostí a krizí,
- managementu a informatiky se zaměřením na ochranu dat, bezpečnost informací, ekonomie a manažerskou ekonomiku, informační systémy, statistické metody,
- veřejné správy s výukou správního, policejního, daňového a poplatkového práva, práva životního prostředí aj.,
- veřejnoprávních disciplín se zaměřením na pravovědu, státovědu, lidská práva, evropská a mezinárodní práva,

⁴¹ VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA PRO KRIMINÁLNÍ POLICII. [online]. 2006 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.vpsmvkp.cz/info/info.htm>

⁴² POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. 2014 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: http://www.polac.cz/g2/view.php?o_skole/index.html

⁴³ POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. 2014 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.polac.cz/g2/view.php?fbm/index.html>

- soukromoprávních disciplín se zaměřením na obchodní, pracovní, občanské a sociální právo,
- společenských věd s výukou policejní a forezní psychologie, politologie, sociologie, profesní a policejní etiky,
- jazyků s realizací výuky i atestací odborného jazyka bezpečnostně právního, krizového a policejního managementu, kriminalistiky.

Fakulta bezpečnostně právní

Je zaměřena zejména na posílení výuky jednotlivých profilačních disciplín policejního a bezpečnostního charakteru a navazujících právních disciplín, zejména práva trestního a správního a z toho vycházející kriminalistiky a kriminologie, ve vztahu dalšího propojení vzdělávacího procesu s praxí Policie ČR a dalších bezpečnostních sborů.⁴⁴

Katedry bezpečnostně právní fakulty zajišťují výuku v oblastech:

- kriminalistiky se zaměřením na kriminalistickou techniku, taktiku a metodiku vyšetřování trestné činnosti,
- kriminologie s problematikou sociálních aspektů a souvislostí kriminálních jevů, moderních cest k omezování kriminality,
- profesní přípravy s výukou teoretických i praktických poznatků sebeobrany, policejních zákroků a s výcvikem v kondiční a střelecké přípravě,
- trestního práva hmotného a procesního,
- cizinecké policie s vymezením problematiky hospodářské kriminality, organizovaného zločinu, ochrany státních hranic, vízové praxe,
- bezpečnostních služeb a jejich technických prostředků,
- teorie policejně bezpečnostních činností se zaměřením na policejní právo, teorii informační bezpečnosti, zpravodajské služby.

⁴⁴ POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. 2014 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.polac.cz/g2/view.php?fbp/index.html>

4.2 Vzdělávací subjekty Policie ČR

4.2.1 Školní policejní střediska

Tato školicí střediska zajišťují výchovně vzdělávací proces policistů zařazených ve službě pořádkové, dopravní a železniční policie v rámci základní odborné přípravy a současně realizují koncepční, kontrolní, metodickou a výkonnou činnost v systému služební přípravy policistů.⁴⁵

4.2.2 Instruktoři služební přípravy

V rámci jednotlivých územních odborů policie zajišťují další odbornou přípravu policistů v místě výkonu jejich služby s ohledem na aktuální potřeby policistů při výkonu služby. Jedná se především o pravidelnou realizaci střelecké, kondiční a taktické přípravy policistů.

4.2.3 Subjekty určené Policejním prezidiem

Jedná se o střediska specializovaných výcviků, která zabezpečují v rámci celostátní přípravy odbornou přípravu v úzce specializovaných činnostech, které spadají do věcné působnosti organizačních článků Policejního prezidia. Jedná se o odbornou přípravu v oblasti pyrotechniky, hipologie, kynologie a potápěčských činností.⁴⁶

⁴⁵ MV ČR. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků policie České republiky*. Praha: OVSPŠ, 2008. Č.j. MV-16511-1/VO-2008

⁴⁶ MV ČR. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků policie České republiky*. Praha: OVSPŠ, 2008. Č.j. MV-16511-1/VO-2008

EMPIRICKÁ ČÁST

5 Terénní výzkumné šetření

Empirická část práce je tvořena vlastním terénním výzkumným šetřením realizovaným formou dotazníkové metody.

5.1 Cíl výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření je zjištění, zda jsou policisté dle svého názoru v rámci výkonu služby schopni zvládat konfliktní situace, ke kterým dochází v souvislosti s výkonem jejich pravomocí, zda považují své dosavadní vzdělání a výcvik v této oblasti za dostačující a zda by měli zájem o další pravidelný výcvik v psychologických kompetencích.

K naplnění cíle jsem stanovil následující hypotézy:

Hypotéza č. 1: Většina policistů je schopna zvládat konflikty vznikající v rámci výkonu jejich služby.

Hypotéza č. 2: Vzdělávání v psychologických kompetencích je pro potřebu policistů dostatečné.

Hypotéza č. 3: Policisté mají zájem o svůj další rozvoj a jsou ochotni se dále vzdělávat v oblasti psychologie

Hypotéza č. 4: O další vzdělání v oblasti psychologie je menší zájem u policistů sloužících déle než 10 let.

5.2 Metodika zpracování výzkumného šetření

Ve výzkumném šetření je užito dotazníkové metody, která byla z mého pohledu pro tento účel nejvhodnějším řešením. Vypracoval jsem dotazník⁴⁷, který přináší odpovědi na stěžejní otázky týkající se problematiky psychologické připravenosti policistů k výkonu služby a jejich názorem na vzdělávání v dané oblasti. Odpověďmi policistů by měla být získána potřebná data pro potvrzení nebo vyvrácení stanovených hypotéz.

Dotazník obsahuje celkem pět otázek, z nichž jedna zjišťuje pohlaví respondentů, druhá délku trvání služebního poměru a zbylé se dotýkají problematiky psychologických kompetencí. Otázka zjišťující délku trvání služebního poměru rozděluje respondenty na krátce sloužící (do tří let), středně sloužící (od tří do deseti let) a dlouze sloužící (nad deset let).

Dotazník byl respondentům předkládán v tištěné podobě a jeho vyplnění bylo zcela anonymní, což by mělo zajistit objektivitu zjištěných informací.

Na otázky týkající se psychologických kompetencí byl možný výběr ze čtyř možností - URČITĚ ANO, SPÍŠE ANO, SPÍŠE NE A URČITĚ NE.

Respondenti byli poučeni o nutnosti odpovědět na všechny položené otázky se zachováním vážnosti a pravdivosti z důvodu dosažení co největší možné objektivitu provedeného výzkumného šetření.

V rámci zjišťování vzdělávacích potřeb policistů s různou délkou trvání služebního poměru, byly výsledky vyhodnoceny odděleně právě s ohledem na dobu, po kterou jsou policisté zařazeni ve služebním poměru Policie ČR. Zaměřil jsem se zejména na policisty sloužící 3 a více let, neboť policisté s kratší dobou trvání služebního poměru tvořili jen malou skupinu respondentů a neměli dokončeny všechny vzdělávací programy, které předcházejí plnohodnotnému výkonu služby.

K následnému zpracování nashromážděných dat jsem použil program Excel, který je součástí softwarové sady Microsoft Office 2007. K jednotlivým otázkám byly v uvedeném programu vypracovány tabulky s četnostmi odpovědí včetně procentuálního vyjádření jednotlivých četností. Kromě tabulek jsem přistoupil i ke grafickému znázornění výstupů z dotazníku pomocí barevně odlišených grafů.

⁴⁷ Viz příloha A

5.3 Soubor respondentů výzkumného šetření

K naplnění cíle empirické části bakalářské práce jsem zvolil skupinu dopravních policistů v přímém výkonu služby, jejichž činnost prováděná v rámci výkonu služby úzce souvisí s potřebou psychologických kompetencí a jejich vzděláváním.

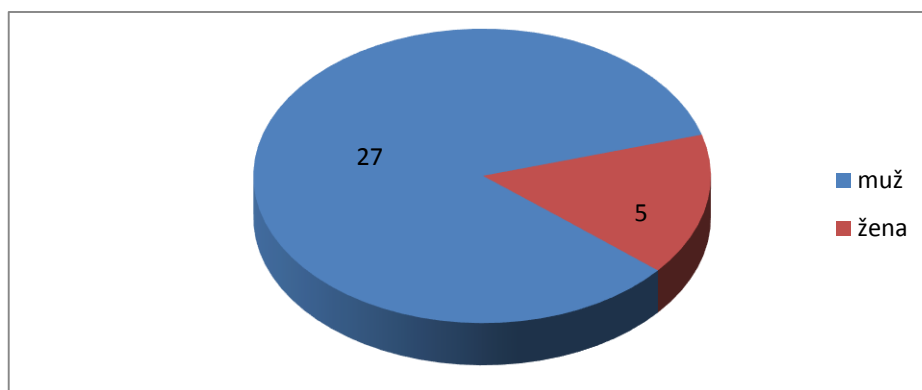
Ochotu vyplnit předložený dotazník prokázalo 32 dopravních policistů jednoho dopravního inspektorátu ve Středočeském kraji.

Z hlediska pohlaví respondentů, kteří se výzkumného šetření zúčastnili, se soubor člení na 27 mužů (84 %) a 5 žen (16 %). Vzhledem k nízkému počtu zúčastněných žen a ke skutečnosti, že se jejich odpovědi v podstatě shodují s odpověďmi mužů, nepřistoupil jsem v dalším vyhodnocování výsledků k oddělené prezentaci četností odpovědí dle pohlaví respondentů.

Tabulka č. 2: rozdělení respondentů dle pohlaví

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
muž	27	84
žena	5	16

Graf č. 1: rozdělení respondentů dle pohlaví

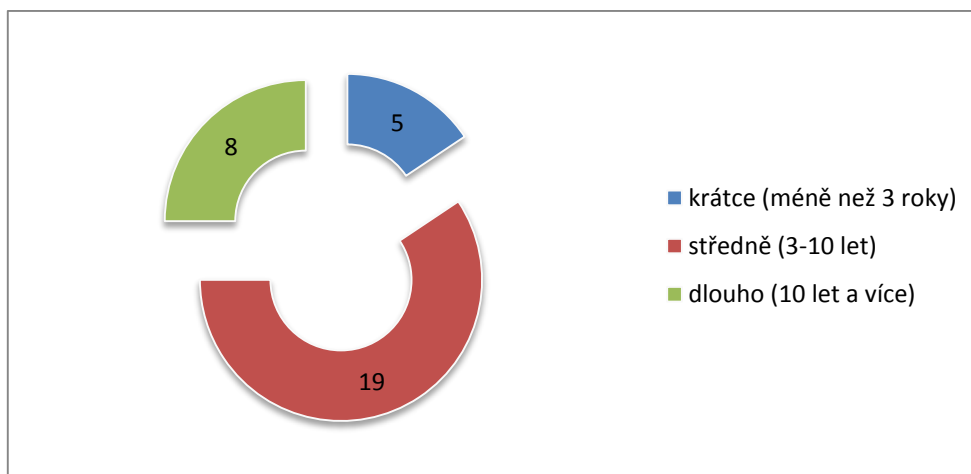

Policisté, kteří se účastnili dotazníkového výzkumu, jsou dále rozdělení dle trvání jejich služebního poměru u Policie ČR. Soubor tedy tvoří 5 policistů (16 %), kteří slouží méně než 3 roky, 19 policistů (59 %), kteří slouží v rozmezí od 3 do 10 let a 8 policistů (25%), kteří slouží více než 10 let.

Tabulka č. 3: rozdělení respondentů dle doby trvání služebního poměru

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
krátce (méně než 3 roky)	5	16
středně (3-10 let)	19	59
dlouho (10 let a více)	8	25

Graf č. 2: rozdělení respondentů dle doby trvání služebního poměru

5.4 Analýza výsledků šetření

V této podkapitole budu interpretovat výsledky šetření k jednotlivým otázkám dotazníku. Nejprve uvedu znění otázky a následně provedu její vyhodnocení včetně tabulkového a grafického znázornění dosažených výsledků.

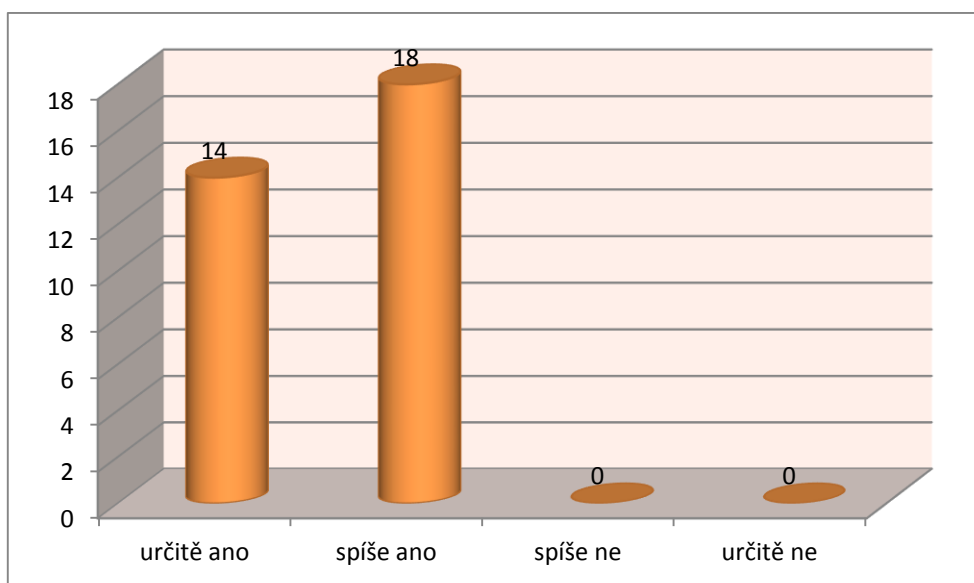
Otázka č. 1: „Myslíte si o sobě, že umíte dobře psychologicky zvládat konfliktní situace, ke kterým v rámci Vašeho služebního jednání s občany dochází?“

Z odpovědí bylo zjištěno, že všichni zúčastnění se domnívají, že umějí zvládat konfliktní situace, které v rámci jejich služby s občany vznikají, přičemž 14-krát bylo odpovězeno „URČITĚ ANO“, což představuje 44 % z celkového počtu odpovědí a 18-krát byla zvolena odpověď „SPÍŠE ANO“, což představuje 56 % z celkového počtu odpovědí.

Tabulka č. 4: schopnost policistů psychologického zvládnání konfliktů

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	14	44
spíše ano	18	56
spíše ne	0	0
určitě ne	0	0

Graf č. 3: schopnost policistů psychologického zvládnání konfliktů

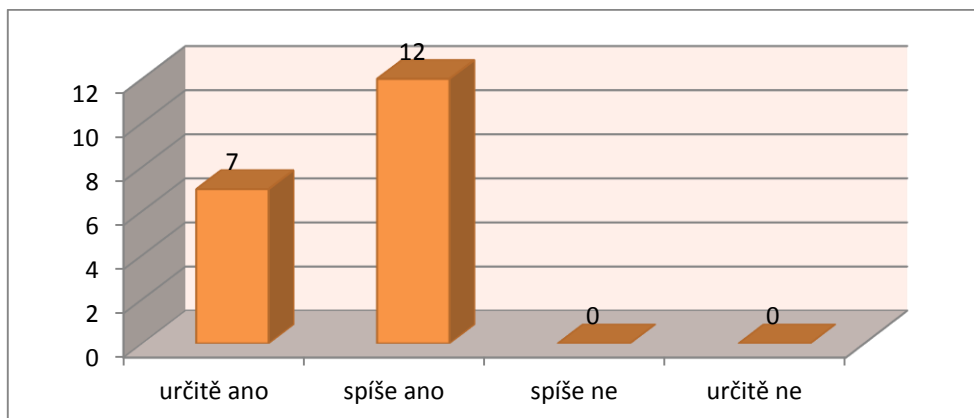

Policisté, kteří jsou ve služebním poměru zařazeni v rozmezí 3 – 10 let, tvoří skupinu 19-ti respondentů a volili odpověď „URČITĚ ANO“ celkem 7-krát (37%) a odpověď „SPÍŠE ANO“ celkem 12-krát (63%).

Tabulka č. 5: schopnost psychologického zvládnání konfliktů u policistů s dobou trvání služebního poměru 3-10 let

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	7	37
spíše ano	12	63
spíše ne	0	0
určitě ne	0	0

Graf č. 4: schopnost psychologického zvládnání konfliktů u policistů s dobou trvání služebního poměru 3-10 let

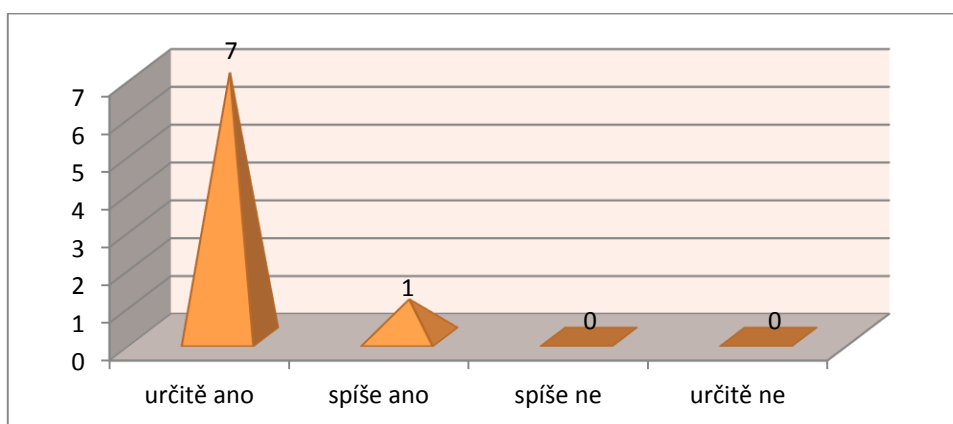

Policistů s délkou trvání služebního poměru více než 10 let se zúčastnilo celkem 8, z nichž 7 odpovědělo na otázku č. 1 „URČITĚ ANO“ a 1 odpověděl „SPÍŠE ANO“.

Tabulka č. 6: schopnost psychologického zvládnání konfliktů u policistů s dobou trvání služebního poměru nad 10 let

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	7	88
spíše ano	1	12
spíše ne	0	0
určitě ne	0	0

Graf č. 5: schopnost psychologického zvládnání konfliktů u policistů s dobou trvání služebního poměru nad 10 let

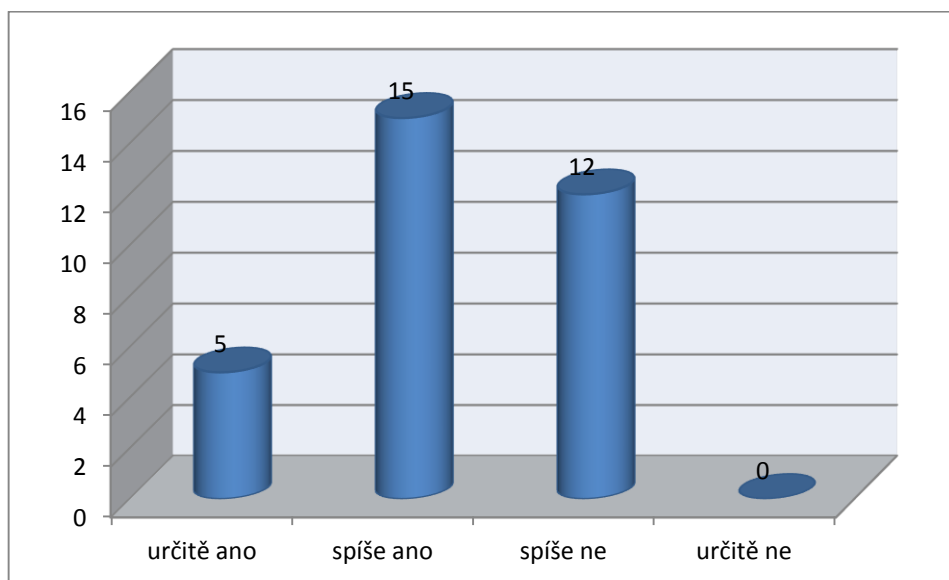
Otázka č. 2: „Považujete své dosavadní služební vzdělání a modelový výcvik v psychologických kompetencích za dostačující?“

Vyhodnocením této otázky bylo zjištěno, že převážná část respondentů považuje své dosavadní vzdělání v této oblasti za dostačující. Odpověď „URČITĚ ANO“ volilo 5 policistů, což činí 16 % z celkového počtu odpovědí a odpověď „SPÍŠE ANO“ volilo 15 policistů, což činí 47 % z celkového počtu odpovědí. Naopak 12 policistů, tedy 37 % dotázaných volilo odpověď „SPÍŠE NE.“

Tabulka č. 7: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání policistů

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	5	16
spíše ano	15	47
spíše ne	12	37
určitě ne	0	0

Graf č. 6: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání policistů

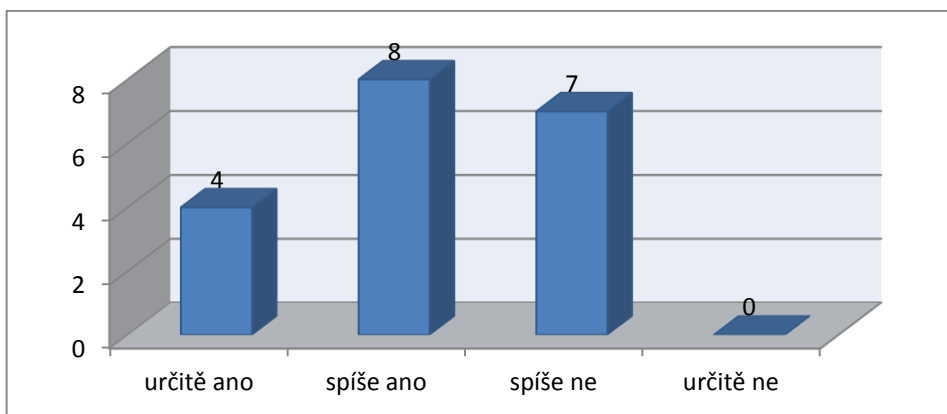

Policisté zařazení do služebního poměru v rozmezí 3 – 10 let odpověděli na otázku č. 2 „URČITĚ ANO“ 4-krát (21%), „SPÍŠE ANO“ 8- krát (42 %) a „SPÍŠE NE“ 7-krát (37 %).

Tabulka č. 8: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání u policistů sloužících v rozmezí 3-10 let

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	4	21
spíše ano	8	42
spíše ne	7	37
určitě ne	0	0

Graf č. 7: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání u policistů sloužících v rozmezí 3-10 let

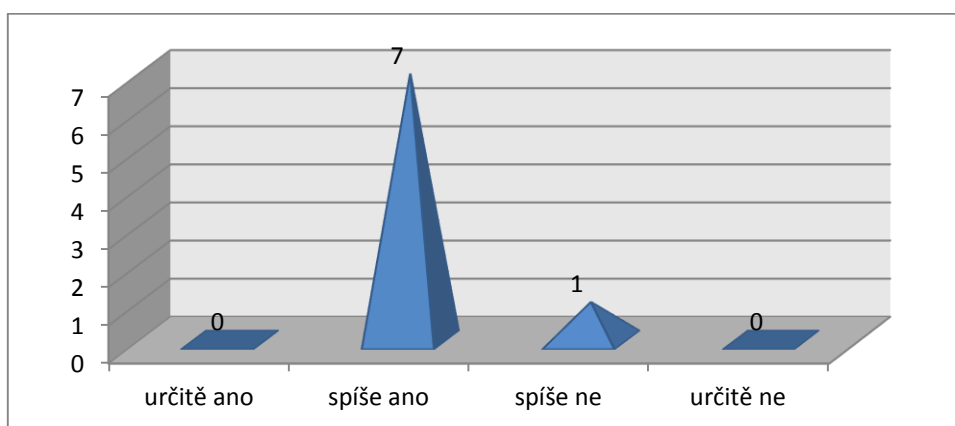

Z policistů, kteří dobou trvání služebního poměru přesáhli 10 let, odpovědělo 7 (88 %) „SPÍŠE ANO“ a 1 (12 %) „SPÍŠE NE.“

Tabulka č. 9: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání u policistů sloužících 10 a více let

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	0	0
spíše ano	7	88
spíše ne	1	12
určitě ne	0	0

Graf č. 8: dosavadního psychologického vzdělání u policistů sloužících 10 a více let

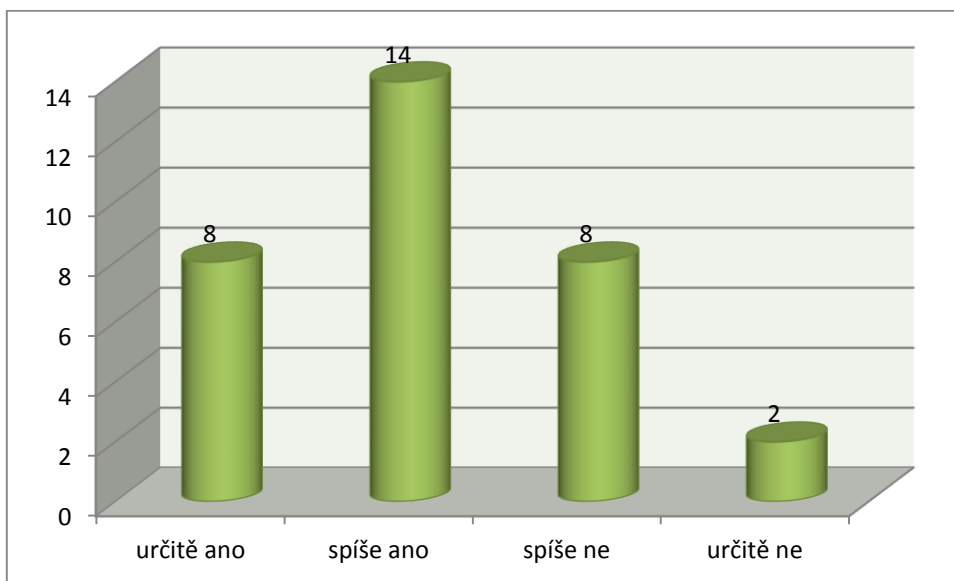
Otázka č. 3: „Měli byste zájem o pravidelný služební modelový výcvik v psychologických kompetencích?“

Z odpovědí na danou otázku bylo zjištěno, že většina respondentů by měla zájem o další pravidelný výcvik v psychologických kompetencích. 8 policistů, tedy 25 % dotázaných na otázku odpovědělo „URČITĚ ANO“ a 14 policistů, tj. 44 % dotázaných odpovědělo „SPÍŠE ANO.“ 10 policistů však uvádí, že by neměli zájem a další vzdělávání či výcvik v této oblasti, přičemž 8 policistů volilo odpověď „SPÍŠE NE“, což představuje 25 % zúčastněných a 2 policisté odpověděli „URČITĚ NE“, což představuje 6 % z celkového počtu oslovených.

Tabulka č. 10: zájem policistů o pravidelný psychologický výcvik

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	8	25
spíše ano	14	44
spíše ne	8	25
určitě ne	2	6

Graf č. 9: zájem policistů o pravidelný psychologický výcvik

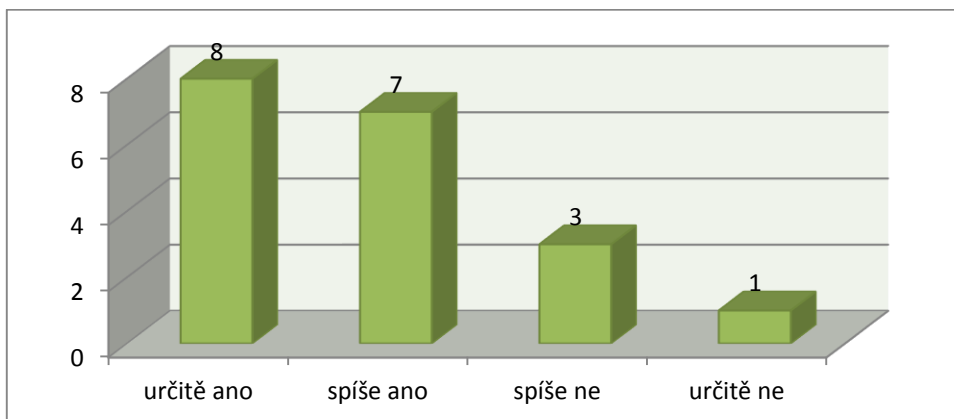

Na otázku č. 3 volili policisté sloužící v rozmezí 3-10 let odpověď „URČITĚ ANO“ celkem 8-krát (42 %), odpověď „SPÍŠE ANO“ celkem 7- krát (37 %), odpověď „SPÍŠE NE“ 3-krát (16 %) a odpověď „URČITĚ NE“ 1-krát (5 %).

Tabulka č. 11: zájem o pravidelný psychologický výcvik u policistů sloužících v rozmezí 3-10 let

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	8	42
spíše ano	7	37
spíše ne	3	16
určitě ne	1	5

Graf č. 10: o pravidelný psychologický výcvik u policistů sloužících v rozmezí 3-10 let

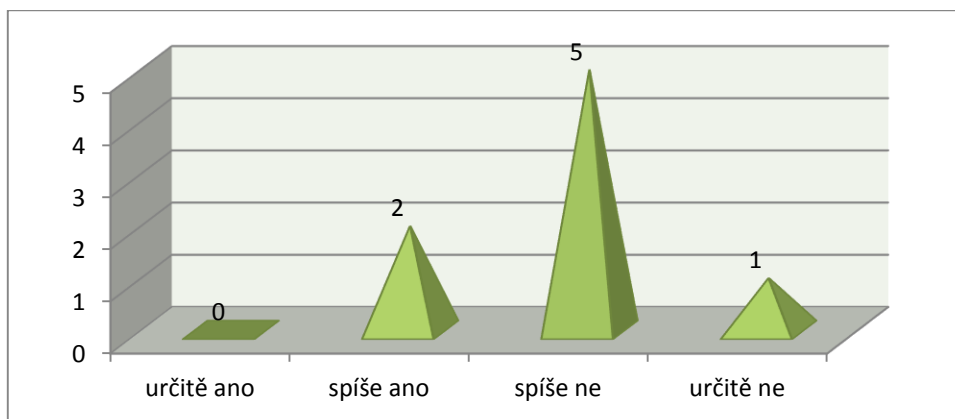

Policisté sloužící 10 a více let na danou otázku volili odpověď „SPÍŠE ANO“ 2-krát (25 %), odpověď „SPÍŠE NE“ 5-krát (63 %) a „URČITĚ NE“ 1-krát (12 %).

Tabulka č. 12: zájem o pravidelný psychologický výcvik u policistů sloužících déle než 10 let

odpověď	četnost odpovědí	četnost v %
určitě ano	0	0
spíše ano	2	25
spíše ne	5	63
určitě ne	1	12

Graf č. 11: zájem o pravidelný psychologický výcvik u policistů sloužících déle než 10 let

5.5 Shrnutí výsledků a ověření hypotéz

Z výsledků výzkumného šetření vyplývá, že všichni dopravní policisté, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili, jsou přesvědčeni, že je v jejich schopnostech zvládat konfliktní situace vznikající v souvislosti s výkonem jejich pravomocí. Žádný policista neuvedl, že by nebyl takové situace schopen zvládat. I přes to, že část policistů nepovažuje své dosavadní vzdělání v psychologických kompetencích za dostačující, dá se s ohledem na jejich schopnost zvládat konfliktní situace předpokládat, že je tomu naopak a vzdělávací systém je na výkon služby připravil dostatečně. Napovídá tomu i fakt, že většina policistů považuje své dosavadní vzdělání v dané oblasti za dostatečné. Je však zapotřebí uvážit, že nedostatečnost tohoto vzdělání nemusí být jen subjektivně vnímanou skutečností skupiny policistů, ale může být způsobena např. systémem či metodou vzdělávání, která nemusí vyhovovat všem. Nadpoloviční skupina respondentů

cítí potřebu dalšího vzdělávání a měla by zájem o další výcvik a vzdělávání v psychologických kompetencích.

Hypotéza č. 1, která předpokládala, že většina policistů je schopna zvládat konflikty v rámci výkonu jejich služby, byla potvrzena. Z šetření vyplynulo, že všichni dotázaní se domnívají, že jsou schopni uvedené konflikty zvládat.

Hypotéza č. 2, která předpokládala dostatečnost vzdělávání v psychologických kompetencích, byla potvrzena. 63 % dotázaných považuje dosavadní vzdělání v této oblasti za dostatečné.

Hypotéza č. 3, která předpokládala, že policisté mají zájem o svůj další rozvoj a jsou ochotni se dále vzdělávat v oblasti psychologie, byla potvrzena. 69 % respondentů by mělo zájem o pravidelný výcvik a v oblasti psychologie.

Hypotéza č. 4, která předpokládala, že je o další vzdělávání v oblasti psychologie menší zájem u policistů sloužících déle než 10 let, byla potvrzena. 75 % dotázaných nemá zájem o další výcvik v tomto směru.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit úroveň a dostupnost vzdělávání dopravních policistů v psychologických kompetencích s následnou komparací této úrovně s potřebami policistů v přímém výkonu služby. V teoretické části byl charakterizován bezpečnostní sbor Policie České republiky a byly vymezeny jeho povinnosti a oprávnění, která jsou policisty při výkonu služby využívána. Podrobněji byly vymezeny činnosti dopravních policistů. Bylo také poukázáno na důležitost psychologických poznatků využívaných policisty v souvislosti s výkonem jejich služby. Pozornost byla věnována také základnímu popisu vzdělávací soustavy se zaměřením na nejdůležitější vzdělávací fázi dopravního policisty – základní odbornou přípravu a na vybrané vzdělávací programy sloužící k získání dalších potřebných psychologických kompetencí. Nebylo opomenuto také shrnutí a charakteristika vzdělávacích subjektů určených k policejnímu vzdělávání. V empirické části práce byl zjišťován současný pohled dopravních policistů na problematiku psychologických kompetencí v souvislosti s výkonem jejich pravomocí a oblast vzdělávání, která se psychologie přímo dotýká.

Při zpracování práce bylo využito jednak praktických a teoretických poznatků z policejní praxe a jednak teoretických poznatků vzdělávací koncepce Ministerstva vnitra, Policejního prezidia, další odborné literatury a legislativních norem. V závěrečné části práce bylo využito poznatků empirického rázu vycházejících z vlastního výzkumného šetření.

Cíl práce byl vzhledem k zjištěným poznatkům naplněn. Lze konstatovat, že Policie ČR pružně reaguje na změny ve společnosti a se zvyšujícími se nároky činí patřičné kroky vedoucí k jejímu úspěšnému fungování. Oblast vzdělávání zaměřeného zejména na psychologii se jeví jako zcela dostačující a dotázaní policisté jsou ve větší míře s její kvalitou a dostupností spokojeni. Zároveň si vzhledem k náročnosti svého povolání uvědomují nutnost další odborné přípravy a je z jejich strany patrná ochota dále se vzdělávat.

Práce však hodnotila uvedenou problematiku v rámci jednoho dopravního inspektorátu ve Středočeském kraji a výsledky, jakých bylo dosaženo, nemusejí odrážet situaci panující v jiných policejních součástech.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

MONOGRAFIE

BAŠTECKÁ, Bohumila. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2005, 299 s. ISBN 80-247-0708-X.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 309 s. ISBN 80-868-9873-3.

MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 296 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.

PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-80-86723-58-7.

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 2014, 189 s. ISBN 978-802-4624-778.

VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. ISBN 978-802-5460-986.

VÝROST, Jozef. *Sociální psychologie*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Editor Ivan Slaměník. Praha: Grada, 2008, 404 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4714-288.

ZÁHORSKÁ, Jindřiška. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 135 s. ISBN 978-807-3672-362.

WEBOVÉ STRÁNKY

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. 2014 [cit. 2015-02-04].

Dostupné z: <http://www.polac.cz/g2/view.php?fbm/index.html>

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. 2014 [cit. 2015-02-04].

Dostupné z: http://www.polac.cz/g2/view.php?o_skole/index.html

POLICIE ČR. *Dopravní policie* [online]. 2015 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z:

<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-dopravni-policie.aspx>

POLICIE ČR. *Etický kodex* [online]. 2005 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z:

<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

POLICIE ČR. *Informace pro uchazeče: Průběh přijímacího řízení* [online]. 2015 [cit.

2015-01-31]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/prubeh-prijimaciho-rizeni.aspx>

POLICIE ČR. *System vzdělávání a výcvik policistů* [online]. 2015 [cit. 2015-02-01].

Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/system-vzdelavani-a-vycvik-policistu-39.aspx>

VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V HOLEŠOVĚ.

[online]. 2015 [cit. 2015-02-03]. Dostupné z:

http://www.spschol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=237&Itemid=58

VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V PRAZE. [online]. 2015 [cit. 2015-02-03].

Dostupné z: <http://www.skolamv.cz/category/typy-studia/studium-pro-policisty/>

VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA PRO KRIMINÁLNÍ POLICII. [online]. 2006 [cit. 2015-

02-04]. Dostupné z: <http://www.vpsmvkp.cz/info/info.htm>

ZÁKONNÉ NORMY A VNITŘNÍ PŘEDPISY POLICIE ČR

MV ČR. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků policie České republiky*. Praha: OVSPŠ, 2008. Č.j. MV-16511-1/VO-2008

MV ČR. *Metoda řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí*. Praha: OVSPŠ, 2009. Č. j. MV-3078-7/SP-2009

MV ČR. *Rámcový vzdělávací program - Základní odborná příprava pro policisty služby pořádkové a služby dopravní policie zařazené ve 3. a 4. tarifní třídě*. Praha: OVSPŠ, 2009. 36 s. Č.j. MV-182222-8/VO-2009

MV ČR. *Rozvoj sociálně psychologických kompetencí pomocí transakční analýzy*. Praha: OVSPŠ, 2009. Č.j. MV-3078-7/SP-2009

MV ČR. *Výcvik krizových interventů v systému pro psychologickou pomoc obětem trestné činnosti a mimořádných událostí*. Praha: OVSPŠ, 2011. Č.j. MV-56923-1/VO-2011

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 14 ze dne 21. ledna 2010, o školních policejních střediscích

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů

Graf č. 1: rozdělení respondentů dle pohlaví	44
Graf č. 2: rozdělení respondentů dle doby trvání služebního poměru	45
Graf č. 3: schopnost policistů psychologického zvládnání konfliktů	46
Graf č. 4: schopnost psychologického zvládnání konfliktů u policistů s dobou trvání služebního poměru 3-10 let.....	47
Graf č. 5: schopnost psychologického zvládnání konfliktů u policistů s dobou trvání služebního poměru nad 10 let	47
Graf č. 6: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání policistů.....	48
Graf č. 7: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání u policistů sloužících v rozmezí 3-10 let	49
Graf č. 8: dosavadního psychologického vzdělání u policistů sloužících 10 a více let.....	50
Graf č. 9: zájem policistů o pravidelný psychologický výcvik.....	51
Graf č. 10: zájem o pravidelný psychologický výcvik u policistů sloužících v rozmezí 3-10 let	51
Graf č. 11: zájem o pravidelný psychologický výcvik u policistů sloužících déle než 10 let	52

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Kvalifikační předpoklad pro zastávanou funkci.....	23
Tabulka č. 2: rozdělení respondentů dle pohlaví.....	44
Tabulka č. 3: rozdělení respondentů dle doby trvání služebního poměru.....	45
Tabulka č. 4: schopnost policistů psychologického zvládnání konfliktů	46
Tabulka č. 5: schopnost psychologického zvládnání konfliktů u policistů s dobou trvání služebního poměru 3-10 let.....	46
Tabulka č. 6: schopnost psychologického zvládnání konfliktů u policistů s dobou trvání služebního poměru nad 10 let	47
Tabulka č. 7: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání policistů.....	48
Tabulka č. 8: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání u policistů sloužících v rozmezí 3-10 let.....	49
Tabulka č. 9: dostatečnost dosavadního psychologického vzdělání u policistů sloužících 10 a více let.....	49
Tabulka č. 10: zájem policistů o pravidelný psychologický výcvik	50
Tabulka č. 11: zájem o pravidelný psychologický výcvik u policistů sloužících v rozmezí 3-10 let.....	51
Tabulka č. 12: zájem o pravidelný psychologický výcvik u policistů sloužících déle než 10 let	52

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník.....	I

PŘÍLOHY

Příloha A – dotazník

DOTAZNÍK

Tento dotazník je pro potřeby výzkumu k bakalářské práci, je určen dopravním policistům, je velice důležité, abyste odpovídal/a pravdivě a vážně, vyplněný dotazník je anonymní a Vaše odpovědi budou vyhodnoceny v rámci hromadného zpracování dat.

U otázky č. 1-3 zakroužkujte číslici, která značí Vaší odpověď odpovídající níže uvedené stupnici.

U otázky č. 4 zakroužkujte číslici, která odpovídá délce trvání Vašeho služebního poměru u PČR.

U otázky č. 5 zakroužkujte číslici odpovídající Vašemu pohlaví

1 Určitě ano	2 Spíše ano	3 Spíše ne	4 Určitě ne

1. Myslíte si o sobě, že umíte dobře psychologicky zvládat konfliktní situace, ke kterým v rámci Vašeho služebního jednání s občany dochází?

1	2	3	4

2. Považujete své dosavadní služební vzdělávání a modelový výcvik v psychologických kompetencích za dostačující?

1	2	3	4

3. Měli byste zájem o pravidelný služební modelový výcvik v psychologických kompetencích?

1	2	3	4

4. Jak dlouho sloužíte u PČR?

1 krátce (méně než 3 roky)
2 středně (3 - 10 let)
3 dlouho (10 let a více)

5. Jste muž či žena?

1 muž	2 žena

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Milan Jankov

Obor: Vzdělávání dospělých

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Vzdělávání příslušníků dopravní policie v psychologických kompetencích

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 60

Celkový počet stran příloh: 1

Počet titulů českých použitých zdrojů: 8

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 9

Počet ostatních zdrojů: 8

Vedoucí práce: Doc. JUDr. Mgr. Joža Spurný, Ph.D.